

UNIA EUROPEJSKA

PARLAMENT EUROPEJSKI

RADA

Bruksela, 28 marca 2022 r.
(OR. en)

2021/0045 (COD)

PE-CONS 86/21

TELECOM 464
COMPET 914
MI 949
CONSOM 295
CODEC 1659

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz
Unii (wersja przekształcona)

**ROZPORZĄDZENIE
PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/...**

z dnia ...

**w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii
(wersja przekształcona)**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,
po konsultacji z Komitetem Regionów,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą²,

¹ Dz.U. C 374 z 16.9.2021, s. 28.

² Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 marca 2022 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 531/2012¹ było wielokrotnie znacząco zmieniane². Ze względu na konieczność wprowadzenia dalszych zmian i w celu zapewnienia jasności, rozporządzenie to powinno zostać przekształcone.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 531/2012 z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz.U. L 172 z 30.6.2012, s. 10).

² Zob. załącznik I.

- (2) W szczególności rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120¹, zwane również rozporządzeniem RLAH („roam-like-at-home” – korzystanie z telefonu za granicą tak jak w kraju), zmieniło rozporządzenie (UE) nr 531/2012 i wprowadziło wymóg zniesienia dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu w Unii od dnia 15 czerwca 2017 r., z zastrzeżeniem uczciwego korzystania z usług roamingu oraz możliwości zastosowania odstępstwa w celu zachowania zrównoważonego charakteru zniesienia dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług. Ponadto, zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) nr 531/2012, Komisja przeprowadziła przegląd hurtowego rynku usług roamingu z myślą o dokonaniu oceny środków niezbędnych do umożliwienia zniesienia dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu. W następstwie tego przeglądu przyjęto rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/920², by uregulować krajowe hurtowe rynki usług roamingu w celu zniesienia dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu do dnia 15 czerwca 2017 r. bez zakłócania funkcjonowania rynków krajowych lub rynków odwiedzanych.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/920 z dnia 17 maja 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w odniesieniu do przepisów w zakresie hurtowych rynków usług roamingu (Dz.U. L 147 z 9.6.2017, s. 1).

- (3) W dniu 29 listopada 2019 r. Komisja opublikowała pierwszy pełny przegląd rynku usług roamingu (zwane dalej „sprawozdaniem Komisji”), w którym zauważono, że podróżni w całej Unii odnieśli znaczne korzyści ze zniesienia dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu. Skala korzystania z usług łączności ruchomej – mianowicie usług połączeń głosowych, wiadomości SMS lub transmisji danych w roamingu regulowanym – podczas podróży w Unii gwałtownie wzrosła, potwierdzając pozytywny wpływ unijnych przepisów dotyczących roamingu. Komisja stwierdza jednak w sprawozdaniu, że pomimo oznak pewnej dynamiki konkurencji na rynku detalicznych i hurtowych usług roamingu, podstawowe warunki konkurencji nie uległy zmianie i prawdopodobnie nie ulegną zmianie w najbliższej przyszłości. W związku z tym regulacja rynku usług detalicznych i hurtowych jest nadal konieczna i nie należy z niej rezygnować. W szczególności w sprawozdaniu Komisji stwierdzono, że na poziomie hurtowym znaczne obniżenie pułapów cenowych przyczyniło się do dalszego obniżenia hurtowych cen roamingu, co przysporzyło korzyści operatorom oddającym w ujęciu netto, tj. operatorom, których baza klientów korzysta z większej liczby usług łączności ruchomej w sieciach operatorów partnerskich w innych państwach członkowskich niż baza klientów operatora partnerskiego w jego własnej sieci.

W sprawozdaniu Komisji odnotowano zalecenie Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC), aby dalej obniżać pułapy cen hurtowych usług roamingu. Komisja przeanalizowała także i udokumentowała potrzebę dalszego obniżenia pułapów cen hurtowych w roamingu oraz oceniła poziom obniżenia, który umożliwi operatorom sieci odwiedzanych odzyskanie kosztów świadczenia hurtowych usług roamingu. W sprawozdaniu Komisji przypomniano o wymogu określonym w rozporządzeniu (UE) nr 531/2012, zgodnie z którym klienci korzystający z roamingu mają dostęp do tych samych usług w innych państwach członkowskich za tę samą cenę, o ile te usługi mogą zostać udostępnione w sieci odwiedzanej. W sprawozdaniu Komisji odnotowano pojawiające się w ostatnim czasie nowe sposoby obrotu ruchem na poziomie hurtowym, takie jak internetowe platformy obrotu, które mogą pobudzić konkurencję na rynku hurtowych usług roamingu i ułatwić negocjacje między operatorami. Zauważono wreszcie, że na rynku nie przyjęła się oddzielna sprzedaż usług transmisji danych w roamingu.

- (4) Rozporządzenie (UE) nr 531/2012 wygasa w dniu 30 czerwca 2022 r., a celem niniejszego rozporządzenia jest jego przekształcenie przy jednoczesnym wprowadzeniu nowych środków służących zwiększeniu przejrzystości, w tym przejrzystości w odniesieniu do korzystania z usług o wartości dodanej w roamingu oraz korzystania z roamingu w nienaziemnych publicznych sieciach łączności ruchomej, oraz służących zapewnieniu faktycznej realizacji koncepcji RLAH w zakresie jakości usług i dostępu do służb ratunkowych w roamingu. Okres obowiązywania niniejszego rozporządzenia ustalono na 10 lat, do 2032 r., w celu zapewnienia pewności na rynku i zminimalizowania obciążeń regulacyjnych. Niniejsze rozporządzenie wprowadza wymóg, aby Komisja przeprowadzała przeglądy i przedstawiała sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w latach 2025 i 2029, a następnie, w stosownych przypadkach, aby przedstawiała wniosek ustawodawczy dotyczący zmiany niniejszego rozporządzenia, gdy wymaga tego rozwój sytuacji rynkowej. Ze względu na szybki rozwój rynku i szybkie wprowadzanie nowych technologii Komisja powinna ocenić w szczególności, czy właściwe jest przedstawienie wniosku ustawodawczego dotyczącego zmiany niniejszego rozporządzenia przy okazji prezentacji pierwszego sprawozdania w 2025 r.
- (5) Krajowe organy regulacyjne lub inne właściwe organy, które są odpowiedzialne za ochronę i wspieranie interesów klientów łączności ruchomej zwyczajowo zamieszkałych na terytorium podlegającym ich właściwości, nie są w stanie kontrolować postępowania operatorów sieci odwiedzanych znajdujących się w innych państwach członkowskich, od których uzależnieni są klienci przy korzystaniu z usług roamingu międzynarodowego. Ten brak kontroli mógłby także zmniejszyć skuteczność środków stosowanych przez państwa członkowskie w oparciu o pozostawione im kompetencje stanowienia przepisów w zakresie ochrony konsumentów.

- (6) Rynek łączności ruchomej w Unii jest nadal rozdrobniony, przy czym żadna z sieci ruchomych nie obejmuje zasięgiem wszystkich państw członkowskich. W związku z tym w celu zapewnienia usług łączności ruchomej swoim klientom krajowym podróżującym w innych państwach członkowskich dostawcy usług roamingu zakupują hurtowe usługi roamingu od operatorów w odwiedzanych państwach członkowskich lub do prowadzenia wymiany tych usług z takimi operatorami.
- (7) Nie można uznać, że istnieje rynek wewnętrzny telekomunikacji w sytuacji, gdy występują różnice między cenami za usługi krajowe i usługi roamingu. W związku z tym należy wyeliminować różnice pomiędzy opłatami krajowymi i opłatami roamingowymi, aby ustanowić rynek wewnętrzny usług łączności ruchomej.
- (8) W celu zapewnienia, aby podczas podróży na terytorium Unii użytkownicy naziemnych publicznych sieci łączności ruchomej nie byli obciążani wygórowanymi cenami usług roamingu ogólnounijnego, powinno zostać przyjęte wspólne, zharmonizowane podejście, dzięki czemu zwiększona zostanie konkurencja w zakresie usług roamingu między dostawcami usług roamingu a także osiągnięty zostanie wysoki poziom ochrony konsumentów, przy zachowaniu zarówno czynników zachęcających do innowacji, jak i prawa konsumentów do wyboru. Z uwagi na transgraniczny charakter tych usług, takie wspólne podejście jest konieczne, w celu zapewnienia, aby dostawcy usług roamingu mogli działać w warunkach jednolitych, spójnych ram regulacyjnych, opartych na obiektywnie określonych kryteriach.

- (9) Ze względu na powszechne korzystanie z urządzeń mobilnych z dostępem do internetu transmisja danych w roamingu ma ogromne znaczenie ekonomiczne. Ma to znaczenie zarówno dla użytkowników, jak i dla dostawców aplikacji i treści. Aby możliwe było pobudzenie rozwoju tego rynku, opłaty za transmisję danych nie powinny hamować wzrostu, w szczególności biorąc pod uwagę, że oczekuje się, iż ultraszybkie sieci i usługi nowej generacji będą rozwijane i wprowadzane na coraz szerszą skalę.

- (10) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/19/WE,¹ 2002/20/WE², 2002/21/WE³, 2002/22/WE⁴ oraz 2002/58/WE⁵ miały na celu utworzenie rynku wewnętrznego łączności elektronicznej w Unii przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów przez wzmocnioną konkurencję. Z wyjątkiem dyrektywy 2002/58/WE, dyrektywy te zostały uchylone dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972⁶.

¹ Dyrektywa 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 7).

² Dyrektywa 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 21).

³ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33).

⁴ Dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 51).

⁵ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36).

Dyrektywa (UE) 2018/1972 ma na celu pobudzanie inwestycji w sieci o bardzo dużej przepustowości oraz wspieranie upowszechniania tych sieci w Unii, a także ustanowienie nowych przepisów dotyczących wykorzystania widma na potrzeby łączności ruchomej i 5G. W dyrektywie (UE) 2018/1972 przewidziano również, że krajowe organy regulacyjne i inne właściwe organy, a także BEREC, Komisja i państwa członkowskie realizują między innymi cele polegające na przyczynianiu się do rozwoju rynku wewnętrznego i promowaniu interesów obywateli Unii. Dyrektywa ta zapewnia między innymi dostęp wszystkich użytkowników końcowych do przystępnych cenowo usług łączności, w tym internetu. Zwiększa również ochronę konsumentów i bezpieczeństwo użytkowników oraz ułatwia podejmowanie interwencji regulacyjnej.

- (11) Specyfika detalicznego i hurtowego rynku usług roamingu uzasadnia zastosowanie wyjątkowych środków, wykraczających poza mechanizmy przewidziane w dyrektywie (UE) 2018/1972.
- (12) Niniejsze rozporządzenie powinno umożliwiać odejście od zasad mających zastosowanie na podstawie dyrektywy (UE) 2018/1972, tj. zasad stanowiących, że w sytuacji niewystępowania znaczącej pozycji rynkowej opłaty za oferowane usługi powinny być określone w umowie, tym samym umożliwiając wprowadzenie uzupełniających obowiązków regulacyjnych odzwierciedlających szczególny charakter usług roamingu ogólnounijnego.

- (13) W celu ochrony klientów korzystających z roamingu przed wzrostem cen detalicznych usług roamingu regulowanego – mianowicie usług połączeń głosowych, wiadomości SMS lub transmisji danych w roamingu regulowanym – w związku z wahaniami referencyjnego kursu wymiany walut innych niż euro państwo członkowskie, którego walutą nie jest euro, powinno stosować średnią z kilku referencyjnych kursów wymiany dla danego okresu w celu określenia maksymalnych poziomów mających zastosowanie dodatkowych opłat w swojej walucie. W przypadku gdy maksymalne opłaty nie są wyrażone w euro, mające zastosowanie wartości powinny być ustalane w stosownej walucie poprzez zastosowanie średniej wartości kilku referencyjnych kursów wymiany dla danego okresu ogłoszonych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (zwany dalej „Dziennikiem Urzędowym”) w dniach określonych w niniejszym rozporządzeniu. W przypadku braku publikacji w określonym dniu należy zastosować kurs opublikowany w pierwszym wydaniu Dziennika Urzędowego po tym dniu, które zawiera taki referencyjny kurs wymiany. Aby dostosować ustalanie wartości w walutach innych niż euro do zasady stosowanej w odniesieniu do usług łączności wewnętrznej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/2120, maksymalne opłaty w walutach innych niż euro powinny być ustalane poprzez zastosowanie średniej wartości referencyjnych kursów wymiany ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym przez Europejski Bank Centralny w dniach 15 stycznia, 15 lutego i 15 marca danego roku kalendarzowego. Obliczone w ten sposób maksymalne opłaty dla 2022 r. powinny mieć zastosowanie od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 15 maja 2023 r.

- (14) Aby umożliwić rozwój bardziej efektywnego, zintegrowanego i konkurencyjnego rynku usług roamingu, nie powinny istnieć ograniczenia, które uniemożliwiają przedsiębiorstwom efektywne negocjowanie dostępu hurtowego do celów świadczenia usług roamingu, co obejmuje też łączność maszyna-maszyna. Należy usunąć przeszkody w dostępie do takich hurtowych usług roamingu, wynikające z różnic w pozycji negocjacyjnej przedsiębiorstw oraz różnic w zakresie posiadanej przez nie infrastruktury. W tym celu umowy o świadczenie hurtowych usług roamingu powinny być zgodne z zasadą neutralności technologicznej, zapewniać wszystkim operatorom równe szanse dostępu na sprawiedliwych warunkach do wszystkich dostępnych sieci i technologii oraz przestrzegać zasady, że takie umowy muszą być negocjowane w dobrej wierze, aby umożliwić dostawcom usług roamingu oferowanie detalicznych usług roamingu równoważnych usługom, które oferują oni na rynku krajowym. Niniejsze rozporządzenie nie nakłada na dostawców usług roamingu obowiązku zawierania umów o świadczenie hurtowych usług roamingu jedynie z operatorami, którzy dysponują najbardziej zaawansowanymi sieciami, pod warunkiem spełnienia wymogów dotyczących detalicznej jakości usług określonych w niniejszym rozporządzeniu. Operatorzy ubiegający się o hurtowy dostęp do usług roamingu powinni mieć swobodę negocjowania swoich umów o hurtowym dostępie do usług roamingu zgodnie z własnymi potrzebami handlowymi i najlepszym interesem swoich użytkowników końcowych. W związku z tym w trakcie przechodzenia na sieci i technologie łączności ruchomej nowej generacji dostawcy usług roamingu powinni stopniowo zapewniać hurtowy dostęp do usług roamingu, który umożliwia świadczenie detalicznych usług roamingu w innych państwach członkowskich na równoważnych warunkach umownych jak w ich macierzystym państwie członkowskim, zgodnie z celami RLAH. Dostawcy usług roamingu powinni oferować detaliczne usługi roamingu równoważne usługom łączności ruchomej, które oferują na rynku krajowym, w przypadku gdy istnieje szeroki zasięg lub gdy w odwiedzanym państwie członkowskim istnieją konkurencyjne oferty dostępu do takich sieci i technologii łączności ruchomej nowej generacji, zgodnie z wytycznymi BEREC dotyczącymi hurtowego dostępu do usług roamingu.

Wirtualni operatorzy sieci komórkowej (zwani dalej „operatorami wirtualnymi”) i odsprzedawcy usług łączności ruchomej nieposiadający własnej infrastruktury sieciowej świadczą zazwyczaj usługi roamingu w oparciu o umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu zawierane z operatorami udostępniającymi własną sieć ruchomą w tym samym państwie członkowskim. Negocjacje handlowe mogą jednak nie pozostawiać operatorom wirtualnym i odsprzedawcom wystarczająco dużego pola do pobudzania konkurencji poprzez niższe ceny. Likwidacja tych barier oraz zrównoważenie siły przetargowej operatorów wirtualnych lub odsprzedawców i operatorów sieci ruchomej poprzez obowiązek zapewnienia dostępu oraz pułapy hurtowe powinny ułatwić stworzenie alternatywnych, innowacyjnych i ogólnounijnych usług roamingu i ofert dla klientów. Dyrektywa (UE) 2018/1972 nie przewiduje rozwiązania tego problemu poprzez nałożenie obowiązków na operatorów mających znaczącą pozycję na rynku.

- (15) Należy zatem wprowadzić obowiązek uwzględniania uzasadnionych wniosków o hurtowy dostęp do publicznych sieci łączności ruchomej do celów świadczenia usług roamingu. Taki dostęp powinien być zgodny z potrzebami podmiotów ubiegających się o dostęp. Użytkownicy końcowi usług wymagających nowoczesnych technologii i detalicznych usług roamingu powinni mieć możliwość korzystania w roamingu z takiej samej jakości usług, co w przypadku usług krajowych. Obowiązek udzielania hurtowego dostępu do usług roamingu powinien zatem zapewnić, aby podmioty ubiegające się o dostęp mogły powielać usługi detaliczne oferowane na rynku krajowym, chyba że operatorzy sieci odwiedzanej, do których zwrócono się z wnioskiem o udzielenie dostępu, wykażą, że jest to technicznie niewykonalne. Parametry, w ramach których usługi łączności ruchomej są oferowane przez operatora sieci odwiedzanej własnym klientom krajowym, uznaje się za technicznie wykonalne. Z zastrzeżeniem odpowiedniej umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu i bez uszczerbku dla obowiązków detalicznych określonych w niniejszym rozporządzeniu, operator sieci odwiedzanej powinien zapewnić, aby klienci korzystający z roamingu w jego sieci nie byli objęci warunkami, które są mniej korzystne niż te, które oferuje on swoim klientom krajowym, na przykład pod względem jakości usługi, na przykład dostępnej prędkości. Dostępu należy odmawiać wyłącznie w oparciu o obiektywne kryteria, takie jak wykonalność techniczna i potrzeba utrzymania integralności sieci.

Operator sieci odwiedzanej nie powinien odmawiać ani ograniczać dostępu ze względów handlowych w taki sposób, aby ograniczyć świadczenie konkurencyjnych usług roamingu. W przypadku odmowy dostępu strona pokrzywdzona powinna móc zgłosić sprawę do rozpatrzenia zgodnie z procedurą rozstrzygania sporów określoną w niniejszym rozporządzeniu. Aby zapewnić równe warunki działania, hurtowy dostęp do celów świadczenia usług roamingu należy zapewniać zgodnie z obowiązkami regulacyjnymi określonymi w niniejszym rozporządzeniu i mającymi zastosowanie na poziomie hurtowym, z uwzględnieniem różnych elementów kosztów niezbędnych do zapewnienia takiego dostępu. Spójne podejście w zakresie regulacji dostępu hurtowego do celów świadczenia usług roamingu powinno przyczynić się do uniknięcia zakłóceń między państwami członkowskimi. BEREC powinien, w porozumieniu z Komisją i we współpracy z zainteresowanymi stronami, wydać wytyczne dotyczące dostępu hurtowego do celów świadczenia usług roamingu.

- (16) Obowiązek udzielania hurtowego dostępu do usług roamingu powinien obejmować zarówno świadczenie bezpośrednich hurtowych usług roamingu, jak i hurtowe świadczenie usług roamingu przeznaczonych do odsprzedaży przez strony trzecie. W zakres obowiązku udzielania hurtowego dostępu do usług roamingu powinien również wchodzić obowiązek umożliwienia przez operatora sieci ruchomej operatorom wirtualnym i odsprzedawcom zakupu hurtowych usług roamingu regulowanego od agregatorów hurtowych, oferujących jeden punkt dostępu i standardową platformę umów roamingowych w całej Unii. W celu zapewnienia, aby operatorzy udzielali dostępu do wszystkich urządzeń niezbędnych do bezpośredniego hurtowego dostępu do usług roamingu oraz dostępu hurtowego na zasadzie odsprzedaży usług roamingu dostawcom usług roamingu w rozsądnym terminie, powinna zostać opublikowana oferta ramowa określająca standardowe warunki bezpośredniego hurtowego dostępu do usług roamingu oraz dostępu hurtowego na zasadzie odsprzedaży usług roamingu. Opublikowanie oferty ramowej nie powinno stanowić przeszkody dla negocjacji handlowych między podmiotem ubiegającym się o dostęp a podmiotem udzielającym dostępu, dotyczących wysokości cen w ostatecznej umowie hurtowej lub dodatkowych usług dostępu hurtowego wykraczających poza zakres usług niezbędnych do celów bezpośredniego hurtowego dostępu do usług roamingu i dostępu hurtowego na zasadzie odsprzedaży usług roamingu.
- (17) Obowiązek udzielania hurtowego dostępu do usług roamingu powinien obejmować dostęp do wszystkich elementów niezbędnych do umożliwienia świadczenia usług roamingu, takich jak: elementy sieci i urządzenia towarzyszące; odpowiednie systemy oprogramowania, w tym systemy wsparcia operacyjnego; systemy informacyjne lub bazy danych na potrzeby przygotowywania zamówień, dostaw, zamawiania, konserwacji i napraw oraz fakturowania; translacja numerów lub systemy zapewniające równoważną funkcję; sieci ruchome i wirtualne usługi sieciowe.

- (18) Jeżeli podmioty ubiegające się o dostęp hurtowy na zasadzie odsprzedaży usług roamingu złożą wniosek o udzielenie dostępu do urządzeń lub usług wykraczających poza zakres niezbędny do świadczenia detalicznych usług roamingu, operatorzy sieci ruchomej mogą pobierać uczciwe i uzasadnione opłaty z tytułu udostępnienia takich urządzeń lub usług. W zakres takich dodatkowych urządzeń lub usług mogłyby wchodzić między innymi usługi o wartości dodanej, dodatkowe oprogramowanie i systemy informatyczne lub szczególne rozwiązania rozliczeniowe.

- (19) Art. 109 dyrektywy (UE) 2018/1972 wymaga od państw członkowskich zapewnienia, aby wszyscy użytkownicy końcowi mieli bezpłatny dostęp do służb ratunkowych za pośrednictwem zgłoszeń alarmowych do najwłaściwszego publicznego punktu przyjmowania zgłoszeń o wypadkach (PSAP). Dyrektywa ta wymaga również od państw członkowskich zapewnienia, aby użytkownicy końcowi z niepełnosprawnościami mieli dostęp do służb ratunkowych za pośrednictwem zgłoszeń alarmowych, w tym w trakcie podróży w obrębie Unii, równoważnego dostępowi, który mają inni użytkownicy końcowi. Takie środki dostępu obejmują usługę komunikacji tekstowej w czasie rzeczywistym lub usługę pełnej konwersacji, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882¹, lub inne usługi łączności niegłosowej, takie jak usługi wiadomości tekstowych, komunikatory lub połączenia wideo za pośrednictwem aplikacji alarmowych, lub usługi przekazu, które państwa członkowskie wdrażają z uwzględnieniem wymogów określonych w prawie Unii, oraz zdolności i wyposażenia technicznego krajowych systemów PSAP. Wdrażanie środków dostępu do służb ratunkowych dostępnych dla korzystających z roamingu klientów z niepełnosprawnościami oraz dostarczanie informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie powinny opierać się w możliwie największym stopniu na normach lub specyfikacjach europejskich. Normy takie powinny być promowane przez Komisję i państwa członkowskie we współpracy z europejskimi organami normalizacyjnymi i innymi odpowiednimi organami.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70).

Do państw członkowskich należy określenie rodzaju zgłoszeń alarmowych, które są technicznie wykonalne, aby zapewnić klientom korzystającym z roamingu dostęp do służb ratunkowych. W celu zapewnienia klientom korzystającym z roamingu dostępu do zgłoszeń alarmowych na warunkach określonych w art. 109 dyrektywy (UE) 2018/1972 operatorzy sieci odwiedzanej powinni zawrzeć w ofercie referencyjnej informacje o tym, jakiego rodzaju zgłoszenia alarmowe są dopuszczone i technicznie wykonalne w celu zapewnienia dostępu klientom korzystającym z roamingu na podstawie środków krajowych w odwiedzanym państwie członkowskim. Ponadto umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu powinny zawierać informacje na temat parametrów technicznych dotyczących zapewnienia dostępu do służb ratunkowych, w tym korzystającym z roamingu klientom z niepełnosprawnościami, a także dotyczących zapewnienia przekazania informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie, w tym informacji uzyskanych z urządzenia telefonicznego, do najwłaściwszego PSAP w odwiedzanym państwie członkowskim. Informacje te powinny umożliwić dostawcy usług roamingu bezpłatne zidentyfikowanie i dostarczenie zgłoszenia alarmowego oraz lokalizacji osoby wykonującej połączenie.

- (20) W ofertach ramowych mogą zostać zawarte pewne warunki w celu umożliwienia operatorom sieci ruchomych zapobiegania stałemu roamingowi lub niestandardowemu bądź niewłaściwemu korzystaniu z hurtowego dostępu do usług roamingu.
- W szczególności, jeżeli operator sieci odwiedzanej ma uzasadnione powody, aby uważać, że zachodzi świadczenie stałej usługi roamingu dla znacznej liczby klientów dostawcy usług roamingu lub niestandardowe bądź niewłaściwe korzystanie z hurtowego dostępu do usług roamingu, powinien mieć możliwość zażądania od dostawcy usług roamingu – w formie łącznej i z zachowaniem pełnej zgodności z unijnymi i krajowymi wymogami w zakresie ochrony danych – przekazania informacji pozwalających na określenie, czy znaczna liczba klientów dostawcy usług roamingu znajduje się w sytuacji stałego roamingu lub niestandardowego bądź niewłaściwego korzystania z hurtowego dostępu do usług roamingu, takich jak informacja o liczbie klientów, którzy w niewielkim stopniu korzystają z sieci krajowej w porównaniu z korzystaniem przez nich z roamingu. Ponadto do rozwiązania umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu w celu zapobieżenia stałemu roamingowi lub niestandardowemu bądź niewłaściwemu korzystaniu z hurtowego dostępu do usług roamingu powinno dochodzić wyłącznie, gdy mniej restrykcyjne środki nie doprowadziły do rozwiązania tego problemu.

Rozwiązanie umowy powinno być uzależnione od uprzedniego zezwolenia krajowego organu regulacyjnego operatora sieci odwiedzanej, z uwzględnieniem w jak największym zakresie opinii BEREC, o ile zasięgnięto jego opinii. Mniej restrykcyjne środki mogłyby obejmować ustanowienie wyższych opłat hurtowych nieprzekraczających maksymalnych opłat hurtowych, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, w przypadku ilości usług przekraczającej łączną ilość określoną w umowie. Takie wyższe opłaty hurtowe powinny być ustanowione uprzednio bądź od momentu, w którym operator sieci odwiedzanej ustalił i poinformował operatora sieci macierzystej, że na podstawie obiektywnych kryteriów zachodzi stały roaming znacznej liczby klientów dostawcy usług roamingu lub niestandardowe lub niewłaściwe korzystanie z hurtowego dostępu do usług roamingu. Mniej restrykcyjne środki mogłyby także obejmować zobowiązanie operatora sieci macierzystej do przyjęcia lub przeglądu polityki uczciwego korzystania mającej zastosowanie do jego klientów zgodnie z aktami wykonawczymi przyjętymi na podstawie niniejszego rozporządzenia, bądź też możliwość wnioskowania przez operatora sieci odwiedzanej o przegląd umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu. W celu zachowania przejrzystości krajowy organ regulacyjny powinien podawać do wiadomości publicznej informacje dotyczące wniosków o wydanie zezwolenia na rozwiązanie umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu, z zastrzeżeniem tajemnicy przedsiębiorcy.

- (21) Aby umożliwić rozwój bardziej efektywnego, zintegrowanego i konkurencyjnego rynku usług roamingu, przy negocjowaniu dostępu hurtowego do usług roamingu do celów świadczenia detalicznych usług roamingu operatorzy powinni dysponować możliwością negocjowania innowacyjnych systemów opłat hurtowych, które nie są bezpośrednio związane z faktyczną ilością wykorzystanych usług, takich jak płatności ryczałtowe, umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu oparte na podejmowanych z góry zobowiązaniach lub na przepustowości, lub też systemów opłat, które odzwierciedlają zmiany popytu w ciągu roku. Z zastrzeżeniem ograniczeń dotyczących roamingu stałego zawartych w niniejszym rozporządzeniu, łączność maszyna-maszyna, a mianowicie usługi polegające na automatycznym przekazywaniu danych i informacji pomiędzy urządzeniami lub aplikacjami opartymi na oprogramowaniu przy ograniczonej interakcji człowieka lub jej braku, nie jest wyłączona z zakresu niniejszego rozporządzenia ani z odpowiednich obowiązków w zakresie hurtowego dostępu do usług roamingu określonych w niniejszym rozporządzeniu, w tym przepisów dotyczących uczciwego korzystania z usług roamingu oraz możliwości włączenia przez operatorów sieci łączności ruchomej do swoich ofert referencyjnych warunków mających na celu zapobieganie stałemu korzystaniu z usług roamingu regulowanego lub anomaliiom bądź nadużyciom w korzystaniu z hurtowego dostępu do usług roamingu. Stały roaming jest jednak przedmiotem negocjacji handlowych i mogą zostać uzgodnione przez dwóch partnerów roamingowych w ramach umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu. Aby umożliwić rozwój wydajniejszych i bardziej konkurencyjnych rynków łączności maszyna-maszyna, operatorzy sieci ruchomej powinni w coraz większym stopniu reagować na wszystkie uzasadnione wnioski o zawarcie umów o hurtowym dostępie do usług roamingu i akceptować je na rozsądnych warunkach oraz wyraźnie dopuszczać stały roaming w przypadku łączności maszyna-maszyna.

Powinni oni mieć możliwość zawierania elastycznych umów o hurtowym dostępie do usług roamingu umożliwiających świadczenie hurtowych usług roamingu oraz stosowania systemów taryfowych, które nie opierają się na ilości zużytych danych, tylko są oparte na alternatywnych rozwiązaniach, na przykład na liczbie urządzeń podłączonych do sieci na miesiąc. W tym kontekście w przypadku sporu transgranicznego zainteresowane strony powinny mieć możliwość skorzystania z procedury rozstrzygania sporów określonej w art. 27 dyrektywy (UE) 2018/1972. Negocjujące strony powinny mieć możliwość uzgodnienia niestosowania maksymalnych opłat hurtowych za usługi roamingu regulowanego w okresie obowiązywania umów o hurtowym dostępie do usług roamingu. W takim przypadku obie strony nie miałyby następnie możliwości żądania zastosowania maksymalnych opłat hurtowych na podstawie ilości połączeń do rzeczywistego wykorzystania, ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu. Nie powinno to mieć wpływu na zobowiązania w zakresie świadczenia detalicznych usług roamingu regulowanego zgodnie z tym rozporządzeniem. Ponadto w sprawozdaniu Komisji odnotowano pojawiające się w ostatnim czasie nowe sposoby obrotu ruchem na poziomie hurtowym, takie jak internetowe platformy obrotu, które mają potencjał ułatwiający proces negocjacji między operatorami. Zastosowanie podobnych instrumentów mogłoby przyczynić się do zwiększenia konkurencji na hurtowym rynku usług roamingu i doprowadzić do dalszego obniżenia rzeczywistych stawek hurtowych.

- (22) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 531/2012 operatorzy nie mogą uniemożliwić użytkownikom dostępu w odwiedzanej sieci do usług transmisji danych w roamingu regulowanym oferowanych przez alternatywnego dostawcę usług roamingu. Ten środek strukturalny, wprowadzony w drodze obowiązku odrębnej sprzedaży usług transmisji danych w roamingu, stał się jednak nieskuteczny po wprowadzeniu RLAH. Ponadto ze względu na brak upowszechnienia na rynku obowiązek ten wydaje się nie mieć już znaczenia. W związku z tym przepisy wymagające od operatorów prowadzenia odrębnej sprzedaży usług transmisji danych w roamingu na poziomie detalicznym nie powinny już mieć zastosowania.
- (23) Aby zapewnić jednakowe warunki wykonania niniejszego rozporządzenia, należy przyznać Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie ustanawiania szczegółowych zasad stosowania polityki uczciwego korzystania, a także metodyki oceny zrównoważonego charakteru świadczenia detalicznych usług roamingu po cenach krajowych, jak również wniosku, jaki ma obowiązek złożyć dostawca usług roamingu na potrzeby tej oceny. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹. Do czasu przyjęcia tych środków wykonawczych w dalszym ciągu powinno mieć zastosowanie rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/2286².

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/2286 z dnia 15 grudnia 2016 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące stosowania polityki uczciwego korzystania i metod oceny zrównoważonego charakteru zniesienia dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu oraz dotyczące wniosku, jaki ma obowiązek złożyć dostawca usług roamingu na potrzeby tej oceny (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 46).

- (24) W celu ochrony interesów klientów korzystających z roamingu obowiązki regulacyjne powinny zostać nałożone zarówno na poziomie detalicznym, jak i hurtowym, gdyż – jak pokazuje doświadczenie – obniżenie opłat hurtowych za usługi roamingu ogólnounijnego niekoniecznie musi przekładać się na niższe ceny detaliczne usług roamingu z uwagi na brak motywacji do podjęcia takiego działania. Z drugiej strony działania ograniczające poziom cen detalicznych bez uwzględnienia kwestii poziomu kosztów hurtowych związanych ze świadczeniem takich usług mogłyby wiązać się z ryzykiem zaburzenia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego usług roamingu i nie umożliwiłyby zwiększenia konkurencji.
- (25) Zniesienie dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/2120 było niezbędne do ustanowienia i ułatwienia funkcjonowania jednolitego rynku cyfrowego w całej Unii. Jednakże rozporządzenie to nie było wystarczające, aby zapewnić należyte funkcjonowanie rynku usług roamingu. Niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do zapewnienia, by modele ustalania cen na rynkach krajowych nie ucierpiały na zniesieniu dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu.
- (26) Właściwa krajowa cena detaliczna powinna być równa wartości krajowej detalicznej opłaty jednostkowej. Jednakże w sytuacjach, w których brak jest szczególnych krajowych cen detalicznych, które mogłyby zostać wykorzystane jako podstawa dla detalicznych usług roamingu regulowanego (na przykład w przypadku nielimitowanych krajowych planów, pakietów taryfowych lub krajowych taryf, które nie obejmują danych), krajowe ceny detaliczne powinny zostać uznane za ten sam mechanizm naliczania opłat, tak jakby klient korzystał z krajowego planu taryfowego w państwie członkowskim tego klienta.

(27) Korzystając z roamingu w Unii, klienci powinni mieć możliwość korzystania z usług detalicznych, do których wykupili dostęp, oraz z takiej samej jakości usług jak w kraju. W tym celu, a także zgodnie z obowiązkami w zakresie dostępu hurtowego określonymi w niniejszym rozporządzeniu, dostawcy usług roamingu i operatorzy sieci ruchomych powinni podjąć niezbędne działania w celu zapewnienia, aby detaliczne usługi roamingu regulowanego były świadczone na takich samych warunkach, jak miałyby to miejsce w przypadku korzystania z takich usług na rynku krajowym. Na przykład, jeżeli maksymalna dostępna prędkość transmisji danych w sieci odwiedzanej jest równa maksymalnej dostępnej prędkości oferowanej na rynku krajowym przez dostawcę usług roamingu lub wyższa od niej, dostawca usług roamingu nie powinien oferować prędkości niższej niż maksymalna dostępna prędkość oferowana na rynku krajowym. Jeżeli maksymalna dostępna prędkość transmisji danych w sieci odwiedzanej jest niższa niż maksymalna dostępna prędkość oferowana na rynku krajowym przez dostawcę usług roamingu, dostawca usług roamingu nie powinien oferować prędkości niższej niż maksymalna dostępna prędkość w sieci odwiedzanej. W przypadku gdy w sieci odwiedzanej dostępna jest sieć nowszej generacji lub nowsza technologia, dostawca usług roamingu nie powinien ograniczać usługi roamingu do sieci starszej generacji lub technologii niż ta, która jest oferowana na rynku krajowym. Ponadto, w szczególności w okresie przechodzenia na sieci i technologie łączności ruchomej nowej generacji, gdy wdrożenie tych sieci i technologii przez dostawcę usług roamingu i operatora sieci odwiedzanej nie jest porównywalne, dostawca usług roamingu może oferować detaliczną usługę roamingu regulowanego przy użyciu dotychczasowej technologii łączności ruchomej. Należy zakazać działań motywowanych względami handlowymi, które prowadzą do obniżenia jakości detalicznych usług roamingu regulowanego, takich jak zmniejszenie szerokości pasma w celu ograniczenia liczby połączeń roamingowych. Operatorzy powinni podjąć rozsądne środki w celu zminimalizowania wszelkich nieuzasadnionych opóźnień w przekazywaniu połączeń między sieciami łączności ruchomej, bez uszczerbku dla art. 28 dyrektywy (UE) 2018/1972. Krajowe administracje i operatorzy mogą zawierać umowy o koordynacji widma i zapewnić zasięg, przynajmniej wzdłuż korytarzy 5G i naziemnych szlaków transportowych.

- (28) Dostawcy usług roamingu powinni mieć możliwość stosowania polityki uczciwego korzystania w odniesieniu do korzystania z detalicznych usług roamingu regulowanego świadczonych po mającej zastosowanie krajowej cenie detalicznej. Polityka uczciwego korzystania powinna dotyczyć wyłącznie niewłaściwego lub niestandardowego korzystania z detalicznych usług roamingu regulowanego przez klientów korzystających z roamingu, na przykład korzystania z tych usług przez klientów korzystających z roamingu w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie ich operatora krajowego do celów innych niż okresowe podróże. Środki wykonawcze dotyczące stosowania polityki uczciwego korzystania powinny zapewnić, by cel ten nie był obchodzony i wykorzystywany przez dostawców usług roamingu do realizacji innych celów, na szkodę klientów korzystających z roamingu podczas wszelkiego typu okresowych podróży. W przypadku zaistnienia siły wyższej na skutek okoliczności takich jak pandemia, tymczasowe zamknięcie granic lub klęska żywiołowa, które zmuszają klienta korzystającego z roamingu do przedłużenia okresu tymczasowego pobytu w państwie członkowskim, na uzasadniony wniosek klienta korzystającego z roamingu dostawcy usług roamingu powinni stosownie przedłużyć odpowiedni okres uczciwego korzystania. Polityka uczciwego korzystania powinna umożliwić klientom dostawcy usług roamingu korzystanie z limitów detalicznych usług roamingu regulowanego po mającej zastosowanie krajowej cenie detalicznej, która odpowiada ich planom taryfowym. Środki wykonawcze dotyczące stosowania polityki uczciwego korzystania powinny uwzględniać liczne i zróżnicowane modele podróży okresowych klientów korzystających z roamingu, tak aby polityka uczciwego korzystania nie stanowiła bariery dla rzeczywistego korzystania z usług RLAH przez tych klientów.

- (29) Dokonując przeglądu swoich aktów wykonawczych, Komisja – po konsultacji z BEREC – powinna ocenić, w jakim stopniu warunki rynkowe, wzorce konsumpcji i podróży, zmiany i konwergencja cen oraz dostrzegalne ryzyko zakłócenia konkurencji pozwalają na zrównoważone świadczenie usług roamingu po cenach krajowych w przypadku podróży okresowych oraz możliwość ograniczenia do wyjątkowych przypadków stosowania i skutków środków w ramach polityki uczciwego korzystania.

- (30) W szczególnych i wyjątkowych okolicznościach, gdy dostawca usług roamingu nie jest w stanie odzyskać całkowitej wartości swoich rzeczywistych i prognozowanych kosztów świadczenia detalicznych usług roamingu regulowanego z całkowitej kwoty swoich rzeczywistych i prognozowanych dochodów ze świadczenia takich usług, powinien mieć możliwość wystąpienia o zezwolenie na stosowanie dodatkowej opłaty z myślą o zapewnieniu zrównoważonego charakteru modelu opłat krajowych. Ocena zrównoważonego charakteru modelu opłat krajowych powinna opierać się na istotnych obiektywnych czynnikach właściwych dla danego dostawcy usług roamingu, w tym na obiektywnych różnicach między dostawcami usług roamingu w danym państwie członkowskim oraz poziomach krajowych cen i dochodów. Może tak być na przykład w przypadku zryczałtowanych krajowych modeli detalicznych u operatorów, u których występuje duże zaburzenie równowagi w transmisji danych na ich niekorzyść, gdy domniemana krajowa cena jednostkowa jest niska, a ogólne przychody operatora są również niskie w stosunku do ciężaru kosztów roamingu, lub gdy domniemana cena jednostkowa jest niska, a faktyczny lub prognozowany stopień wykorzystania usługi roamingu jest wysoki. W celu uniknięcia sytuacji, w której krajowe modele naliczania opłat przez dostawców usług roamingu stają się niezrównoważone z uwagi na takie problemy z odzyskiwaniem kosztów, powodując ryzyko, że pojawi się odczuwalny wpływ na kształtowanie się cen krajowych lub tak zwany „efekt łóżka wodnego”, dostawcy usług roamingu, po uzyskaniu zezwolenia od krajowego organu regulacyjnego, powinni mieć w takich okolicznościach możliwość naliczania dodatkowej opłaty z tytułu detalicznych usług roamingu regulowanego wyłącznie w zakresie niezbędnym do pokrycia wszystkich uzasadnionych kosztów świadczenia takich usług.

- (31) W tym celu należy ustalić koszty poniesione w związku ze świadczeniem detalicznych usług roamingu regulowanego poprzez odniesienie do rzeczywistych opłat hurtowych roamingu stosowanych wobec nadwyżki w ilości danych wychodzących w roamingu od danego dostawcy usług roamingu, w stosunku do ilości danych przychodzących w roamingu u tego dostawcy, jak również poprzez odniesienie do odpowiedniej rezerwy na koszty połączone i wspólne. Dochody z detalicznych usług roamingu regulowanego należy ustalać poprzez odniesienie do dochodów z korzystania z detalicznych usług roamingu regulowanego po cenach krajowych, w oparciu o ceny jednostkowe lub o część opłaty ryczałtowej odzwierciedlającą rzeczywisty i prognozowany podział na korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego przez klientów w Unii i krajowe korzystanie z usług. Należy również wziąć pod uwagę zapotrzebowanie klientów detalicznych na korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego oraz krajowe zapotrzebowanie na usługi oferowane przez dostawcę usług roamingu, poziom konkurencji, cen i dochodów na rynku krajowym, a także jakiegokolwiek zauważalne ryzyko, że roaming świadczony po krajowych cenach detalicznych mógłby odczuwalnie wpłynąć na zmianę takich cen.
- (32) Rozporządzenie (UE) nr 531/2012 stanowi, że w przypadku gdy dostawca usług roamingu stosuje dodatkową opłatę za korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego, wykraczających poza jakiegokolwiek pułapy w ramach polityki uczciwego korzystania, suma krajowej ceny detalicznej i dodatkowej opłaty pobieranej za połączenia wykonane w roamingu regulowanym, za wiadomości SMS wysłane w roamingu regulowanym lub za usługi transmisji danych w roamingu regulowanym nie może przekraczać odpowiednio 0,19 EUR za minutę, 0,06 EUR za wiadomość SMS i 0,20 EUR za wykorzystany megabajt. Ze względu na skuteczne funkcjonowanie od dnia 15 czerwca 2017 r. przepisów RLAH przepis ten nie jest już potrzebny.

(33) Zgodnie z zasadą „dzwoniący płaci” klienci telefonii komórkowej nie płacą za odbieranie połączeń ruchomych w kraju, a koszt zakończenia połączenia w sieci strony odbierającej połączenie pokrywany jest w opłacie detalicznej strony inicjującej połączenie. Zbieżność opłat za zakończenie połączenia w sieciach ruchomych we wszystkich państwach członkowskich powinna umożliwić stosowanie tej samej zasady w połączeniach w detalicznym roamingu regulowanym. Na podstawie art. 75 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/1972 Komisja ustanowiła, w drodze rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/654¹, jednolitą maksymalną ogólnounijną stawkę za zakończenie połączenia głosowego w odniesieniu do usług łączności ruchomej, aby zmniejszyć obciążenie regulacyjne przy rozwiązywaniu problemów z konkurencją związanych z hurtowym rynkiem zakańczania połączeń głosowych w sposób spójny w całej Unii. Rozporządzenie delegowane (UE) 2021/654 przewiduje trzyletnią ścieżkę stopniowej redukcji: jednolite maksymalne ogólnounijne stawki za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej mają wynosić 0,7 eurocenta w 2021 r., 0,55 eurocenta w 2022 r., 0,4 eurocenta w 2023 r., aby od 2024 r. osiągnąć jednolitą maksymalną ogólnounijną stawkę za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej w wysokości 0,2 eurocenta. W sytuacjach określonych w niniejszym rozporządzeniu, w przypadku gdy dostawcy usług roamingu mogą zastosować dodatkową opłatę do cen detalicznych usług roamingu regulowanego, dodatkowa opłata stosowana do odebranych połączeń w roamingu regulowanym nie powinna przekraczać jednolitej maksymalnej ogólnounijnej stawki za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej ustalonej przez Komisję na odnośny rok w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2021/654. Jeżeli Komisja następnie stwierdzi, że ustalanie jednolitej maksymalnej ogólnounijnej stawki za zakończenie połączenia głosowego nie jest już konieczne, jakkolwiek dodatkowa opłata stosowana z tytułu odebranych połączeń w roamingu regulowanym nie powinna przekraczać stawki określonej w ostatnim akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 75 dyrektywy (UE) 2018/1972.

¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/654 z dnia 18 grudnia 2020 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 poprzez określenie jednolitej maksymalnej ogólnounijnej stawki za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej oraz jednolitej maksymalnej ogólnounijnej stawki za zakończenie połączenia głosowego w sieci stacjonarnej (Dz.U. L 137 z 22.4.2021, s. 1).

- (34) W przypadkach, w których dostawcy ogólnounijnych usług roamingu regulowanego dokonują zmiany swoich detalicznych taryf roamingowych oraz towarzyszących im polityk korzystania z roamingu w celu dostosowania się do wymogów niniejszego rozporządzenia, zmiany te nie powinny dawać klientom sieci ruchomych żadnego prawa do odstąpienia od umowy detalicznej na podstawie przepisów krajowych stanowiących transpozycję Dyrektywy (UE) 2018/1972.
- (35) Umowa detaliczna, która obejmuje jakikolwiek rodzaj detalicznej usługi roamingu regulowanego, powinna określać w sposób jasny i zrozumiały cechy tej detalicznej usługi roamingu regulowanego, w tym spodziewany poziom jakości usług. Mimo że dostawcy usług roamingu nie sprawują kontroli nad sieciami odwiedzanymi, świadczone usługi roamingu podlegają umowie o hurtowym dostępie do usług roamingu zawartej z operatorem sieci odwiedzanej. Dlatego też, aby klienci korzystający z roamingu mieli możliwość skorzystania z tej usługi, dostawcy usług roamingu powinni poinformować swoich klientów w umowie detalicznej, w jasny sposób, w jaki sposób jakość usług roamingu może w praktyce różnić się od jakości usług świadczonych na rynku krajowym. Dostawcy usług roamingu powinni również wyjaśnić, w miarę możliwości, w jaki sposób inne istotne czynniki mogą mieć wpływ na jakość usług, tj. szybkość, opóźnienia i dostępność usług roamingu lub innych usług w roamingu, ze względu na dostępność pewnych technologii, zasięg lub wahania ze względu na czynniki zewnętrzne, takie jak topografia. Taka umowa detaliczna powinna również zawierać jasne i zrozumiałe informacje na temat procedury składania skarg, która jest dostępna w przypadkach, gdy jakość usług nie odpowiada warunkom umowy detalicznej. Dostawca usług roamingu powinien rozpatrywać odnośne skargi w sposób terminowy i skuteczny.

- (36) W celu zapewnienia, aby klienci korzystający z roamingu byli odpowiednio poinformowani o jakości usługi roamingu, dostawcy usług roamingu powinni publikować odpowiednie informacje na swoich stronach internetowych. W tym celu powinny one zawierać informacje o powodach, dla których usługa roamingu mogłaby być oferowana na warunkach mniej korzystnych niż warunki oferowane na rynku krajowym. Informacje te powinny w szczególności zawierać jasne i zrozumiałe wyjaśnienie ewentualnych znacznych odchyień od reklamowanych lub szacowanych maksymalnych prędkości wysyłania i pobierania danych oferowanych na rynku krajowym, a także tego, w jaki sposób takie odchylenia mogą wpływać na usługę roamingu, którą wykupił klient. Informacje te mogłyby również obejmować jasne i zrozumiałe wyjaśnienie, w jaki sposób limity transmisji danych, prędkość, dostępne generacje i technologie sieci oraz inne parametry jakości usług mogą w praktyce wpływać na usługę transmisji danych w roamingu, a w szczególności na korzystanie z treści, aplikacji i usług w roamingu.

(37) Klienci korzystający z roamingu i operatorzy macierzyści czasem nieświadomie ponoszą wysokie koszty z powodu braku przejrzystości w odniesieniu do numerów wykorzystywanych do świadczenia usług o wartości dodanej w całej Unii oraz cen hurtowych za usługi o wartości dodanej, bez uszczerbku dla art. 97 dyrektywy (UE) 2018/1972. Połączenia z niektórymi numerami, które są wykorzystywane do świadczenia usług o wartości dodanej, na przykład numerami o podwyższonej opłacie, numerami bezpłatnymi lub numerami z kosztami dzielonymi, podlegają szczególnym warunkom cenowym na szczeblu krajowym. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania w odniesieniu do części taryfy pobieranej za świadczenie usług o wartości dodanej, ale jedynie do taryf za dostęp do takich usług. Niemniej jednak ze względu na zasadę RLAH klienci korzystający z roamingu mogą oczekiwać, że połączenia z takimi numerami w roamingu nie będzie pociągać za sobą żadnych zwiększonych kosztów w porównaniu z połączeniami z takimi numerami w kraju. W przypadku roamingu nie zawsze tak jest. Klienci korzystający z roamingu ponoszą zwiększone koszty, nawet wtedy, gdy łączą się z numerami, które w przypadku połączeń krajowych są bezpłatne. Może to zmniejszyć zaufanie klientów do korzystania z telefonów w roamingu i może skutkować szokująco wysokimi rachunkami, a tym samym mieć negatywny wpływ na faktyczną realizację koncepcji RLAH. Na poziomie detalicznym jest to głównie spowodowane niewystarczającym poziomem przejrzystości co do wyższych opłat, które mogą się wiązać z połączeniami z numerami wykorzystywanymi do świadczenia usług o wartości dodanej. W związku z tym należy wprowadzić środki mające na celu zwiększenie świadomości ryzyka wysokich rachunków oraz przejrzystości warunków regulujących połączenia z numerami wykorzystywanymi do świadczenia usług o wartości dodanej. Klienci korzystający z roamingu powinni więc być informowani w umowie detalicznej oraz powinni być powiadamiani i ostrzegani, w odpowiednim czasie i nieodpłatnie, w sposób przyjazny dla użytkownika, że połączenia z numerami usług o wartości dodanej w roamingu mogą pociągać za sobą dodatkowe opłaty. W sytuacjach roamingowych można zastosować funkcję dezaktywacji naliczania opłat przez osoby trzecie określoną w załączniku VI do dyrektywy (UE) 2018/1972, jeśli jest ona dostępna.

- (38) Funkcjonowanie hurtowych rynków usług roamingu powinno umożliwić operatorom odzyskanie wszystkich kosztów świadczenia hurtowych usług roamingu regulowanego, w tym kosztów połączonych i wspólnych. W modelu kalkulacji kosztów, na którym oparto się na potrzeby procesu przeglądu, uwzględniono przede wszystkim inwestycje poczynione przez operatorów w celu świadczenia usług roamingu w sieci ruchomej, takie jak koszt widma, koszt urządzeń i inwestycji w infrastrukturę, a także infrastrukturę wdrożoną przez operatorów oraz technologię, która zgodnie z oczekiwaniami będzie dominować w zakresie konsumpcji do czasu następnego przeglądu. Przegląd planowany na 2025 r. będzie opierał się na nowym modelu kosztów, uwzględniającym w jak największym stopniu rozwój technologiczny zaobserwowany w okresie przejściowym. Powinno to utrzymać zachęty do inwestowania w sieci odwiedzane i pozwoliłoby na uniknięcie zakłócenia konkurencji krajowej na rynkach odwiedzanych spowodowanego korzystaniem z arbitrażu regulacyjnego przez operatorów stosujących środki w zakresie dostępu do hurtowych usług roamingu w celu konkurencji na krajowych rynkach odwiedzanych.

- (39) W świetle celów niniejszego rozporządzenia, jakimi są zapewnienie ciągłej konkurencji oraz ochrona użytkowników końcowych, w niniejszym rozporządzeniu należy określić hurtowe progi cenowe dla usług roamingu, które odzwierciedlają zmiany kosztów ponoszonych przez operatorów z tytułu świadczenia hurtowych usług roamingu. Model kosztów wykorzystany na potrzeby procesu przeglądu, o którym mowa w ocenie skutków przeprowadzonej na potrzeby niniejszego rozporządzenia, wskazuje, że koszty operatorów stopniowo malały i nadal maleją. Biorąc pod uwagę przewidywany harmonogram planowanego przeglądu progów cen hurtowych na podstawie dwóch sprawozdań, które Komisja ma przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 30 czerwca 2025 r. i do dnia 30 czerwca 2029 r., maksymalne opłaty hurtowe powinny zostać obniżone na podstawie ścieżki stopniowej redukcji, przy uwzględnieniu odpowiednich szacunków kosztów i prawdopodobnego rozwoju sytuacji na rynku w latach 2022–2027.

- (40) Szacunkowe koszty świadczenia hurtowych usług roamingu, w tym koszty połączone i wspólne, zostały oszacowane na podstawie wielu źródeł. Jednym ze źródeł był ogólny model kosztów dla hurtowych usług roamingu, wykorzystany na potrzeby procesu przeglądu, w którym oszacowano koszty efektywnego operatora świadczącego hurtowe usługi roamingu. Wynik modelu kosztów umożliwia analizę kosztów, dla każdego roku w każdym państwie członkowskim, przy różnych scenariuszach i założeniach, w latach, w których szacowane są koszty. Model kosztów został opracowany na podstawie danych przedstawionych przez operatorów, a następnie potwierdzony przez właściwe krajowe organy regulacyjne. Sezonowość została uwzględniona również w przypadku państw członkowskich, które były w stanie wykazać, że miała ona wpływ na dostosowanie sieci operatorów. Przez cały okres opracowywania modelu kosztów prowadzono konsultacje z operatorami, BEREC i krajowymi organami regulacyjnymi. W ocenie kosztów wykorzystano również obecne hurtowe opłaty roamingowe w Unii oraz uwzględniono przewidywane przyszłe upowszechnienie się nowoczesnych technologii sieciowych, zgodnie ze wskazówkami otrzymanymi od BEREC w jego opiniach.
- (41) W odniesieniu do przepisów dotyczących opłat hurtowych, obowiązki regulacyjne na szczeblu unijnym powinny zostać utrzymane, ponieważ jakikolwiek środek umożliwiający RLAH w całej Unii bez uwzględnienia kwestii poziomu kosztów hurtowych związanych ze świadczeniem takich usług mogłby wiązać się z ryzykiem zakłócenia rynku wewnętrznego usług roamingu i nie sprzyjałby większej konkurencji. Opłaty hurtowe na odpowiednim poziomie powinny ułatwić zrównoważoną konkurencję także dzięki nowym podmiotom, małym i średnim przedsiębiorstwom oraz przedsiębiorstwom typu start-up.

- (42) Maksymalne opłaty hurtowe powinny działać jako zabezpieczenie i powinny zapewniać, aby operatorzy mogli odzyskać swoje koszty, w tym koszty połączone i wspólne. Powinny także umożliwiać powszechne zrównoważone świadczenie RLAH przy jednoczesnym pozostawieniu marginesu na negocjacje handlowe między operatorami.
- (43) Praktyka niektórych operatorów sieci ruchomej, polegająca na naliczaniu opłat za świadczenie połączeń głosowych w roamingu na poziomie hurtowym na podstawie minimalnych długości impulsów wynoszących do 60 sekund, a nie w oparciu o naliczanie sekundowe, zazwyczaj stosowane w przypadku innych opłat hurtowych naliczanych pomiędzy operatorami, powoduje zakłócenie konkurencji pomiędzy tymi operatorami a operatorami stosującymi inne metody naliczania opłat oraz szkodzi spójnemu stosowaniu maksymalnych opłat hurtowych określonych w niniejszym rozporządzeniu. Co więcej, stanowi ona dodatkową opłatę, która zwiększając koszty hurtowe, ma negatywne skutki dla cen usług głosowych w roamingu na poziomie detalicznym. W związku z tym operatorzy sieci ruchomej powinni zostać zobowiązani do rozliczania opłat za hurtowe świadczenie połączeń realizowanych w roamingu regulowanym w oparciu o naliczanie sekundowe.
- (44) Aby zapewnić klientom korzystającym z roamingu nieprzerwany, skuteczny i bezpłatny dostęp do służb ratunkowych, sieci odwiedzone nie powinny pobierać od dostawców usług roamingu żadnych opłat hurtowych związanych z jakimkolwiek rodzajem zgłoszeń alarmowych.

- (45) W celu poprawy przejrzystości cen detalicznych usług roamingu oraz aby pomóc klientom korzystającym z roamingu w podejmowaniu decyzji co do używania ich urządzeń mobilnych podczas pobytu za granicą, operatorzy usług łączności ruchomej powinni dostarczać swoim klientom korzystającym z roamingu bezpłatne informacje o wysokości opłat roamingowych, jakie mają do nich zastosowanie przy korzystaniu z usług roamingu w odwiedzanym państwie członkowskim. Ponieważ niektóre grupy klientów mogą być dobrze poinformowane o opłatach roamingowych, dostawcy usług roamingu powinni zapewnić możliwość zrezygnowania w prosty sposób z tej automatycznej tekstowej usługi informacyjnej. Ponadto klientom korzystającym z roamingu należy dostarczyć wiadomość tekstową zawierającą link umożliwiającą nieodpłatny dostęp do strony internetowej utworzonej przez dostawcę usług roamingu ze szczegółowymi informacjami na temat rodzajów usług, czyli połączeń głosowych i wiadomości SMS, z którymi mogą się wiązać podwyższone koszty, bez uszczerbku dla art. 97 dyrektywy (UE) 2018/1972. Klienci korzystający z roamingu powinni być w pełni i w jasny sposób informowani o wszelkich opłatach mających zastosowanie do numerów bezpłatnych w roamingu. Dostawcy usług roamingu powinni ponadto aktywnie udzielać swoim klientom, pod warunkiem że ci znajdują się na terytorium Unii, na ich wniosek i nieodpłatnie, dodatkowych informacji o opłatach za minutę połączenia lub za wiadomość SMS lub za megabajt przesłanych danych, wraz z podatkiem VAT, za wykonywanie lub odbieranie połączeń głosowych oraz za wysyłanie i odbieranie wiadomości SMS, MMS i innych usług transmisji danych w odwiedzanym państwie członkowskim.

(46) Klient korzystający z roamingu może połączyć się z nienaziemną publiczną siecią łączności ruchomej, taką jak usługi na pokładach statków morskich (usługi MCV) zdefiniowane w decyzji Komisji 2010/166/UE¹ lub na statkach powietrznych (usługi MCA) zdefiniowane w decyzji Komisji 2008/294/WE², które są świadczone za pośrednictwem sieci radiowych innych niż sieci naziemne, za pomocą specjalnych urządzeń zamontowanych na pokładzie. Usługi te są często dostępne na wodach międzynarodowych lub na pokładach statków powietrznych. Opłaty, które ponoszą klienci korzystający z roamingu w przypadku celowego lub niezamierzonego połączenia z sieciami nienaziemnymi, są znacznie wyższe niż taryfy za usługi roamingu regulowanego. Klienci korzystający z roamingu są przyzwyczajeni do korzystania z RLAH i z usług roamingu po cenach krajowych. Ze względu na brak spójnego podejścia w odniesieniu do środków służących przejrzystości i ochronie w przypadku połączeń z sieciami nienaziemnymi klienci korzystający z roamingu są bardziej narażeni na szokująco wysokie rachunki. Należy zatem wprowadzić dodatkowe środki służące przejrzystości i ochronie, które miałyby zastosowanie do połączeń z sieciami nienaziemnymi, np. na statkach morskich i statkach powietrznych. Dostawcy usług roamingu powinni podjąć rozsądne kroki w celu zastosowania takich środków służących przejrzystości i ochronie. Mogłyby one obejmować środki dotyczące eksploatacji sieci, limity kwotowe, mechanizm opt-out lub równoważne środki. Powinny one w szczególności obejmować środki zapewniające przekazywanie odpowiednich informacji w jasny i zrozumiały sposób, aby umożliwić klientom korzystającym z roamingu aktywne zapobieganie takim przypadkom niezamierzonego korzystania z roamingu.

¹ Decyzja Komisji 2010/166/UE z dnia 19 marca 2010 r. w sprawie harmonizacji warunków korzystania z widma radiowego na potrzeby usług łączności ruchomej na pokładach statków (usługi MCV) w Unii Europejskiej (Dz.U. L 72 z 20.3.2010, s. 38).

² Decyzja Komisji 2008/294/WE z dnia 7 kwietnia 2008 r. dotycząca harmonizacji warunków korzystania z widma radiowego na potrzeby usług łączności ruchomej na pokładach statków powietrznych (usługi MCA) we Wspólnocie (Dz.U. L 98 z 10.4.2008, s. 19).

Dostawcy usług roamingu, którzy oferują mechanizm opt-out, powinni informować klientów korzystających z roamingu o ograniczeniach dotyczących natychmiastowego włączenia lub ponownej aktywacji usługi, takich jak ryzyko, że bez połączenia z siecią nie będą w stanie ponownie aktywować połączenia z siecią nienaziemną. Dostawcy usług roamingu powinni informować swoich klientów korzystających z roamingu o możliwości ręcznej i natychmiastowej rezygnacji z roamingu za pomocą urządzenia telefonicznego – w ustawieniach lub przez aktywację trybu samolotowego. W miarę możliwości przy planowaniu i eksploatacji sieci dostawcy usług roamingu powinni dążyć do priorytetowego traktowania połączeń z sieciami naziemnymi, aby zminimalizować ryzyko niezamierzonego połączenia z sieciami nienaziemnymi. Aby zapewnić wysoki poziom ochrony klientów korzystających z roamingu, którzy łączą się z nienaziemnymi publicznymi sieciami łączności ruchomej, operatorzy usług łączności ruchomej powinni przekazywać swoim klientom korzystającym z roamingu informacje o wszelkich obowiązujących dodatkowych opłatach, za pośrednictwem bezpłatnej wiadomości tekstowej, za każdym razem, gdy zostanie ustanowione połączenie z taką siecią.

- (47) Niniejsze rozporządzenie powinno określić, w odniesieniu do detalicznych usług roamingu regulowanego, konkretne wymogi dotyczące przejrzystości dostosowane do określonych warunków regulujących taryfy i ilości danych, które zaczną obowiązywać po zniesieniu dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu. W szczególności należy przewidzieć przekazywanie klientom korzystającym z roamingu, w odpowiednim czasie, w sposób przyjazny dla użytkownika i nieodpłatnie, informacji o obowiązującej polityce uczciwego korzystania, o pełnym wykorzystaniu obowiązującego w ramach uczciwego korzystania limitu usług połączeń głosowych, wiadomości SMS lub usług transmisji danych w roamingu regulowanym, o każdej dodatkowej opłacie, oraz o skumulowanym wykorzystaniu usług transmisji danych w roamingu regulowanym.
- (48) Klienci zamieszkali w regionach przygranicznych nie powinni otrzymywać bezzasadnie wysokich rachunków w związku z niezamierzonym korzystaniem z roamingu. Dostawcy usług roamingu powinni w związku z tym podjąć wszelkie rozsądne działania w celu zminimalizowania ryzyka niezamierzonego korzystania z roamingu oraz w celu ochrony klientów przed koniecznością ponoszenia opłat roamingowych, podczas gdy znajdują się na terytorium swojego państwa członkowskiego. Działania takie powinny obejmować limity kwotowe, mechanizmy umożliwiające rezygnację z roamingu w sieci poza Unią, jeżeli jest to technicznie wykonalne, lub równoważne środki. W szczególności działania takie powinny obejmować odpowiednie jasne i zrozumiałe działania informacyjne pozwalające klientom czynnie unikać takich przypadków niezamierzonego korzystania z roamingu. Krajowe organy regulacyjne i inne właściwe organy odpowiedzialne za ochronę i wspieranie interesów klientów zwyczajowo zamieszkałych na terytorium podlegającym ich właściwości powinny mieć świadomość sytuacji, w których klienci narażeni są na problemy konieczności uiszczenia opłat roamingowych, podczas gdy nadal znajdują się na terytorium swojego państwa członkowskiego, oraz powinny podjąć odpowiednie działania w celu złagodzenia tego problemu.

- (49) Ponadto należy ustanowić środki mające na celu zapewnienie przejrzystości opłat detalicznych w przypadku wszystkich usług transmisji danych w roamingu, w tym łączenia się z nienaziemnymi publicznymi sieciami łączności ruchomej, w szczególności w celu wyeliminowania problemu szokująco wysokich rachunków, który stanowi barierę na drodze do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, a także zapewnienie klientom korzystającym z roamingu narzędzi potrzebnych im do monitorowania i kontrolowania własnych wydatków w zakresie usług transmisji danych w roamingu. Nie powinno również być przeszkód w powstawaniu zastosowań lub technologii, które mogą stanowić zastępstwo lub alternatywę dla usług roamingu, w tym między innymi Wi-Fi.
- (50) Ponadto w celu uniknięcia szokująco wysokich rachunków dostawcy usług roamingu powinni ustanowić jeden lub większą liczbę maksymalnych limitów kwotowych lub limitów transmisji danych, jakie obowiązywać będą klientów w związku z korzystaniem ze wszystkich usług transmisji danych w roamingu, wyrażonych w walucie, w której klient korzystający z roamingu otrzymuje rachunki, i które powinni zaoferować bezpłatnie wszystkim swoim klientom korzystającym z roamingu, a także odpowiednio ich powiadamiać, w takiej formie, która umożliwia ponowne odczytanie w późniejszym terminie, o zbliżaniu się do wybranego limitu. Po osiągnięciu tego maksymalnego limitu klienci nie powinni dłużej otrzymywać tych usług lub ponosić opłat z ich tytułu, o ile nie zażądadają oni wyraźnie kontynuowania korzystania z tych usług zgodnie z warunkami określonymi w powiadomieniu. W takim przypadku powinni oni otrzymać bezpłatne potwierdzenie w takiej formie, która umożliwia ponowne odczytanie w późniejszym terminie. Klienci korzystający z roamingu powinni mieć możliwość rezygnacji z tych maksymalnych limitów kwotowych lub limitów transmisji danych w rozsądnym czasie lub możliwość odrzucenia tej opcji. O ile klienci nie zdecydują inaczej, powinny ich obowiązywać limity domyślne.

- (51) Tego rodzaju środki służące przejrzystości powinny być traktowane jako minimalne zabezpieczenia dla klientów korzystających z roamingu i nie powinny uniemożliwiać dostawcom usług roamingu oferowania swoim klientom szeregu innych narzędzi, które ułatwiają klientom przewidywanie i kontrolowanie swoich wydatków w zakresie usług transmisji danych w roamingu.
- (52) Klienci korzystający z taryf przedpłaconych mogą również otrzymywać szokująco wysokie rachunki za korzystanie z usług transmisji danych w roamingu. W związku z tym przepisy dotyczące progu odcięcia powinny również mieć zastosowanie do tych klientów.

(53) Konsumenci nie zawsze dokonują rozróżnienia między dostępem do usług łączności elektronicznej w roamingu, czyli sytuacją, w której użytkownicy końcowi uzyskują dostęp do takich usług w odwiedzanych państwach członkowskich, a usługami łączności wewnątrzunijnej, czyli sytuacją, w której konsumenci znajdujący się w macierzystym państwie członkowskim wykonują połączenia lub wysyłają wiadomości SMS do innego państwa członkowskiego. Chociaż roaming i usługi łączności wewnątrzunijnej stanowią dwa niezależne i odrębne rynki, z punktu widzenia konsumentów można dostrzec między nimi pewne podobieństwa. Od dnia 15 maja 2019 r. ceny detaliczne, bez VAT, pobierane od konsumentów za regulowane połączenia wewnątrzunijne zostały ograniczone do 0,19 EUR za minutę rozmowy i 0,06 EUR za wiadomość SMS. W związku z przedłużeniem środków RLAH wprowadzonych niniejszym rozporządzeniem, które uwzględniają ryzyko zniechęcania do łączności transgranicznej i umożliwiają ustanowienie rynku wewnętrznego, należy rozważyć rozwój rynku łączności wewnątrzunijnej. W tym celu istniejące środki należy oceniać w świetle stosowania dyrektywy (UE) 2018/1972, a w szczególności przepisów dotyczących usług łączności interpersonalnej, oraz wprowadzenia jednolitych maksymalnych ogólnounijnych stawek za zakańczanie połączeń głosowych, które stanowią element struktury kosztów łączności wewnątrzunijnej. Komisja, przy wsparciu BEREC, powinna ocenić skutki istniejących środków wprowadzonych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1971¹ oraz określić, czy i w jakim zakresie istnieje stała potrzeba zmniejszenia limitów w celu ochrony konsumentów. Ocenę tę należy przeprowadzić co najmniej rok przed wygaśnięciem tych środków w dniu 14 maja 2024 r.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1971 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiające Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) oraz Agencję Wsparcia BEREC (Urząd BEREC), zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/2120 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1211/2009 (Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 1).

- (54) Istnieją istotne różnice pomiędzy taryfami w roamingu regulowanym na terytorium Unii a taryfami w roamingu ponoszonymi przez konsumentów podczas podróży poza Unię, które są znacząco wyższe od cen na terytorium Unii, gdzie po zniesieniu opłat z tytułu detalicznych usług roamingu dodatkowe opłaty z tytułu usług roamingu są stosowane jedynie w nadzwyczajnych przypadkach. Z uwagi na brak spójnego podejścia w odniesieniu do przejrzystości i środków ochronnych dotyczących roamingu poza Unię, konsumenci nie są pewni swoich praw i w związku z tym często powstrzymują się od korzystania z usług łączności ruchomej za granicą. Dostęp do przejrzystych informacji mógłby pomóc konsumentom nie tylko w podjęciu decyzji o sposobie używania posiadanego urządzenia mobilnego w trakcie podróży za granicę (zarówno na terytorium Unii, jak i poza nim), lecz także w dokonaniu wyboru między dostawcami usług roamingu. W związku z tym konieczne jest rozwiązanie problemu braku przejrzystości i ochrony konsumenta poprzez zastosowanie określonych środków w zakresie przejrzystości i środków ochronnych również w odniesieniu do usług roamingu świadczonych poza Unię. Środki takie powinny przyczynić się do rozwoju konkurencji i poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (55) Obywatele Unii są zmuszeni do ponoszenia wysokich opłat roamingowych, gdy korzystają z detalicznych usług roamingu w państwach trzecich. W związku z tym należy wspierać inicjatywy mające na celu obniżenie opłat roamingowych za usługi roamingu między Unią a państwami trzecimi na zasadzie wzajemności. W szczególności użytkownicy końcowi w regionach leżących przy granicach zewnętrznych Unii odnieśliby znaczne korzyści z niższych opłat roamingowych w sąsiadujących państwach trzecich.
- (56) Jeżeli operator sieci odwiedzanej w odwiedzanym państwie trzecim nie zezwala dostawcy usług roamingu na monitorowanie w czasie rzeczywistym korzystania z takiej usługi przez jego klientów, dostawca usług roamingu nie powinien być zobowiązany do wprowadzania maksymalnych limitów kwotowych lub limitów transmisji danych w celu ochrony klientów.

(57) Dostawcy usług roamingu powinni informować klientów korzystających z roamingu o możliwości bezpłatnego dostępu do służb ratunkowych poprzez połączenie z jednolitym europejskim numerem alarmowym 112 oraz za pomocą alternatywnych środków dostępu za pośrednictwem zgłoszeń alarmowych, które są technicznie możliwe do wykorzystywania przez klientów korzystających z roamingu, w szczególności przez klientów z niepełnosprawnościami. Alternatywne sposoby dostępu za pośrednictwem zgłoszeń alarmowych umożliwiają klientom korzystającym z roamingu, w szczególności korzystającym z roamingu klientom z niepełnosprawnościami, dostęp do służb ratunkowych za pomocą środków innych niż połączenia głosowe. Alternatywne środki dostępu można zapewnić na przykład za pomocą aplikacji alarmowych, wiadomości tekstowych, usług przekazu lub komunikacji tekstowej w czasie rzeczywistym lub usług pełnej konwersacji wdrożonych na podstawie art. 4 dyrektywy (UE) 2019/882. Informacje o sposobach dostępu powinny być przekazywane za pomocą wiadomości SMS, która informuje klienta korzystającego z roamingu, że może uzyskać bezpłatny dostęp do służb ratunkowych, dzwoniąc pod jednolity europejski numer alarmowy „112”, i zawiera link do specjalnej strony internetowej, do której można uzyskać bezpłatny dostęp i która jest zgodna z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102¹, opisującej w łatwo zrozumiały sposób alternatywne sposoby dostępu do służb ratunkowych w odwiedzanym państwie członkowskim i wskazującej wyłącznie te sposoby dostępu, które są technicznie wykonalne do wykorzystania przez klientów korzystających z roamingu. Ta specjalna strona internetowa powinna zawierać informacje w języku, w którym dostawca usług roamingu komunikuje się z klientem korzystającym z roamingu.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1).

(58) W art. 110 dyrektywy (UE) 2018/1972 zobowiązano państwa członkowskie do zapewnienia, aby ich publiczne systemy ostrzegania przekazywały publiczne ostrzeżenia użytkownikom końcowym, których to dotyczy, a mianowicie użytkownikom końcowym znajdującym się na obszarach geograficznych potencjalnie dotkniętych zbliżającymi się lub pogłębiającymi się stanami wyjątkowych i katastrofami w okresie objętym ostrzeżeniem, w tym użytkownikom końcowym korzystającym z roamingu. Obecnie dostępne technologie umożliwiają organom krajowym wysyłanie ostrzeżeń publicznych klientom korzystającym z roamingu, których to dotyczy, bez konieczności wcześniejszego podejmowania przez klienta korzystającego z roamingu działań takich jak pobieranie aplikacji. W niektórych państwach członkowskich do wysyłania ostrzeżeń publicznych stosuje się jednak aplikacje mobilne, które umożliwiają przesyłanie bogatych informacji użytkownikom końcowym, czasem jako uzupełnienie wyżej wymienionych technologii. W państwach członkowskich, w których link do takiej krajowej aplikacji mobilnej do wysyłania ostrzeżeń publicznych znajduje się w bazie danych zawierającej sposoby dostępu do służb ratunkowych dozwolone w poszczególnych państwach członkowskich ustanowionej na mocy niniejszego rozporządzenia, dostawcy usług roamingu powinni informować klientów korzystających z roamingu o linku do tej aplikacji. Informacje należy przekazywać w języku, w którym dostawca usług roamingu komunikuje się z klientem korzystającym z roamingu. W odniesieniu do preambuły dyrektywy (UE) 2018/1972 Komisja oceni opcje umożliwienia klientom korzystającym z roamingu, których to dotyczy, otrzymywania ostrzeżeń publicznych wydanych przez właściwe organy krajowe, w tym za pośrednictwem aplikacji mobilnej podczas podróży po terytorium Unii, za pośrednictwem ogólnounijnego publicznego systemu ostrzegania, który uzupełnia krajowe publiczne systemy ostrzegania.

(59) Zakresy numeracyjne, w tym te wykorzystywane do świadczenia usług o wartości dodanej, są określone w krajowych planach numeracji i nie są zharmonizowane na poziomie Unii. Operatorzy mogą zatem nie być w stanie z góry rozpoznać zakresów numeracyjnych dla usług o wartości dodanej we wszystkich krajach. Zakresy numeracyjne wykorzystywane do świadczenia usług o wartości dodanej podlegają szczególnym warunkom cenowym na szczeblu krajowym, a w wielu przypadkach dotyczące ich stawki za zakończenie połączenia nie są regulowane. Choć dostawcy usług roamingu są tego świadomi, poziom opłat hurtowych, które poniosą, może być nadal niespodziewanie wysoki. W przypadku roamingu operatorzy nie są w stanie rozwiązać tego problemu, ponieważ brakuje im informacji na temat zakresów numeracyjnych wykorzystywanych do świadczenia usług o wartości dodanej w całej Unii. Aby rozwiązać ten problem, BEREC powinien ustanowić i prowadzić wspólną ogólnounijną bezpieczną bazę danych zawierającą informacje na temat zakresów numeracyjnych dla usług o wartości dodanej. Bazę tę pomyślano jako narzędzie służące przejrzystości, które umożliwi krajowym organom regulacyjnym oraz, w stosownych przypadkach, innym właściwym organom, a także operatorom bezpośredni dostęp do informacji o tym, które zakresy numeracyjne mogą generować wyższe koszty (stawki za zakończenie połączenia) we wszystkich państwach członkowskich. Jest to konieczny etap pośredni w dążeniu do zwiększenia przejrzystości na poziomie detalicznym, ponieważ bazę tę można by wykorzystać do informowania klientów korzystających z roamingu o rodzajach usług, które w roamingu mogą podlegać podwyższonym opłatom. Aby zapewnić większą ochronę konsumentów i przejrzystość, powinna istnieć możliwość, aby baza danych zawierała dodatkowe informacje, na przykład na temat taryf związanych z zakresami numeracyjnymi dla usług o wartości dodanej, takich jak taryfy za minutę lub za czynność. Takie informacje o taryfach mogłyby być udostępniane na specjalnej stronie internetowej zawierającej informacje na temat usług o wartości dodanej. BEREC powinien ustanowić procedury dotyczące tego, jak właściwe organy mają dostarczać i aktualizować informacje wymagane na podstawie niniejszego rozporządzenia.

- (60) BEREC powinien utworzyć i prowadzić wspólną ogólnounijną bazę danych gromadzącą informacje o sposobach dostępu do służb ratunkowych dozwolonych i technicznie wykonalnych przez użytkowników końcowych roamingu w każdym państwie członkowskim. Baza danych ma pomóc operatorom krajowym, krajowym organom regulacyjnym oraz, w stosownych przypadkach, innym właściwym organom w uzyskaniu informacji o wszystkich tych sposobach dostępu do służb ratunkowych wdrożonych w Unii. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość aktualizowania bazy danych poprzez dodanie w stosownych przypadkach linku do krajowej mobilnej aplikacji do publicznego ostrzegania. BEREC powinien ustanowić procedury dotyczące tego, jak właściwe organy mają dostarczać i aktualizować informacje wymagane na podstawie niniejszego rozporządzenia.

(61) W przypadku gdy państwa członkowskie przydzielają właściwym organom innym niż krajowe organy regulacyjne niektóre zadania związane z ochroną użytkowników końcowych, na przykład w odniesieniu do wymogów informacyjnych dotyczących umów detalicznych, przejrzystości lub rozwiązania umowy, kompetencje tych właściwych organów w odniesieniu do tych zadań obejmują wszystkie części umowy detalicznej, w tym prawa i obowiązki związane z roamingiem. Bez uszczerbku dla przydzielania zadań na podstawie dyrektywy (UE) 2018/1972 krajowe organy regulacyjne i, w stosownych przypadkach, inne właściwe organy, które są odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z tej dyrektywy, powinny posiadać uprawnienia umożliwiające im nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia i ich monitorowanie i egzekwowanie na terytorium podlegającym ich właściwości. Powinny one także monitorować zmiany wysokości opłat za usługi łączności głosowej, SMS i transmisji danych pobieranych od klientów korzystających z roamingu na terytorium Unii, w tym, w odpowiednich przypadkach, w odniesieniu do konkretnych kosztów związanych z realizacją i odbiorem połączeń roamingowych w najbardziej oddalonych regionach Unii oraz w odniesieniu do konieczności zapewnienia możliwości odzyskania tych kosztów na rynku hurtowym, a także monitorować, czy techniki sterowania połączeniami nie są wykorzystywane w celu ograniczenia wyboru na szkodę klientów. Organy te powinny zapewnić, aby zainteresowane podmioty miały dostęp do aktualnych informacji o stosowaniu niniejszego rozporządzenia, oraz publikować wyniki tego monitorowania. Informacje na temat klientów biznesowych, klientów usług abonamentowych i klientów usług przedpłaconych powinny być przedstawiane oddzielnie.

- (62) Roaming w granicach jednego kraju w najbardziej oddalonych regionach Unii, w których uprawnienia do świadczenia usług telefonii ruchomej różnią się od uprawnień wydawanych na pozostałym obszarze danego kraju, mogłyby korzystać z obniżek stawek odpowiadających obniżkom stosowanym na rynku wewnętrznym usług roamingu. Wdrożenie niniejszego rozporządzenia nie powinno spowodować wprowadzenia mniej korzystnych cen dla klientów korzystających z usług roamingu w granicach kraju w stosunku do klientów korzystających z usług roamingu ogólnounijnego. Organy krajowe mogą w tym celu przyjąć dodatkowe środki zgodne z prawem unijnym.
- (63) Przy zachowaniu tajemnicy przedsiębiorcy oraz w celu monitorowania i nadzorowania stosowania niniejszego rozporządzenia i rozwoju sytuacji na hurtowych rynkach usług roamingu, krajowe organy regulacyjne powinny być uprawnione do uzyskania informacji na temat umów o hurtowym dostępie do usług roamingu, które nie przewidują stosowania maksymalnych hurtowych opłat za roaming. Organy te powinny również mieć prawo do żądania informacji o przyjęciu i stosowaniu warunków umów o hurtowym dostępie do usług roamingu mających na celu zapobieganie stałemu roamingowi oraz niewłaściwemu lub niestandardowemu korzystaniu z hurtowego dostępu do usług roamingu w celach innych niż świadczenie usług roamingu regulowanego klientom dostawców usług roamingu w czasie podróży po terytorium Unii.

- (64) W przypadku gdy unijni operatorzy usług łączności ruchomej stwierdzą, że korzyści płynące z interoperacyjności i połączenia od punktu wyjścia do punktu docelowego dla ich klientów są zagrożone rozwiązaniem lub ryzykiem rozwiązania ich umów z operatorami sieci ruchomej w innych państwach członkowskich lub gdy stwierdzą brak możliwości świadczenia swoim klientom usług w innym państwie członkowskim w wyniku braku umowy z przynajmniej jednym operatorem hurtowym sieci, krajowe organy regulacyjne lub inne właściwe organy w sytuacjach, o których mowa w art. 61 ust. 2 lit. b) i c) dyrektywy (UE) 2018/1972, powinny skorzystać, jeżeli to konieczne, z uprawnień przysługujących im na mocy art. 61 tej dyrektywy w celu zapewnienia odpowiedniego dostępu oraz połączeń sieciowych, uwzględniając cele określone w art. 3 tej dyrektywy, w szczególności rozwój rynku wewnętrznego poprzez wspieranie świadczenia, dostępności i interoperacyjności ogólnoeuropejskich usług oraz połączeń między użytkownikami końcowymi.

(65) Szczególna regulacja cen mająca zastosowanie do hurtowych usług roamingu oznacza, że ogólnounijny pułap ma zastosowanie do produktu złożonego, który może również obejmować inne hurtowe produkty w zakresie dostępu w roamingu oraz połączeń wzajemnych, w tym w szczególności usługi podlegające uregulowaniom krajowym lub potencjalnie transgranicznym. W tej kwestii należy się spodziewać, że rozbieżności w Unii w zakresie regulacji tych produktów zmniejszą się, zwłaszcza dzięki dodatkowym środkom przyjętym zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/1972 mającą na celu zapewnienie większej spójności podejść regulacyjnych. W międzyczasie spory między operatorami sieci odwiedzanych a innymi operatorami dotyczące stawek mających zastosowanie do regulowanych produktów niezbędnych do świadczenia hurtowych usług roamingu należy rozpatrywać z uwzględnieniem opinii wydawanych przez BEREC w przypadku zasięgnięcia jego opinii, zgodnie ze szczególnymi obowiązkami regulacyjnymi mającymi zastosowanie do roamingu, jak również z dyrektywą (UE) 2018/1972.

- (66) Należy monitorować i regularnie oceniać funkcjonowanie hurtowych rynków usług roamingu oraz ich relacje z rynkiem detalicznych usług roamingu, biorąc pod uwagę rozwój konkurencji i technologii oraz przepływy ruchu. Komisja powinna przedstawić dwa sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, a następnie, w stosownych przypadkach, powinna przedłożyć wniosek ustawodawczy. W sprawozdaniach tych Komisja powinna w szczególności ocenić, czy system RLAH ma wpływ na zmianę planów taryfowych dostępnych na rynkach detalicznych. Powinno to obejmować z jednej strony ocenę tworzenia planów taryfowych, które obejmują tylko usługi krajowe z całkowitym wyłączeniem detalicznych usług roamingu, co podważałoby sam cel systemu RLAH, a z drugiej strony ocenę ewentualnego spadku dostępności planów taryfowych ze stawkami zryczałtowanymi, co też mogłoby stanowić szkodę dla konsumentów i byłoby sprzeczne z celami jednolitego rynku cyfrowego. W sprawozdaniach Komisji należy w szczególności przeanalizować zakres, w jakim nadzwyczajne dodatkowe opłaty z tytułu detalicznych usług roamingu zostały dozwolone przez krajowe organy regulacyjne, zdolności operatorów sieci macierzystej do utrzymania swojego modelu opłat krajowych oraz zdolności operatorów sieci odwiedzanej do odzyskania faktycznie poniesionych kosztów świadczenia hurtowych usług roamingu regulowanego.

Ponadto w sprawozdaniach Komisji należy ocenić, w jaki sposób na poziomie hurtowym zapewniany jest dostęp do różnych technologii sieciowych i do sieci różnych generacji; informacje na temat opłat hurtowych za usługi transmisji danych; poziom wykorzystania platform obrotu i podobnych instrumentów do obrotu ruchem na poziomie hurtowym; rozwój roamingu w trybie maszyna-maszyna; utrzymujące się problemy na poziomie detalicznym w odniesieniu do usług o wartości dodanej; stosowanie środków dotyczących zgłoszeń alarmowych; środki służące przejrzystości w zakresie roamingu w państwach trzecich i w nienaziemnych publicznych sieciach komórkowych mające na celu zapobieganie niezamierzonemu korzystaniu z roamingu; skuteczność określonych w niniejszym rozporządzeniu obowiązków w zakresie jakości usług; stopień, w jakim klienci są należycie informowani o tych obowiązkach w swoich umowach detalicznych i mogą rzeczywiście korzystać z RLAH. Ponadto sprawozdania Komisji powinny zawierać ocenę skutków wprowadzenia i upowszechnienia nowych technologii, a także skutków pandemii i klęsk żywiołowych dla rynku usług roamingu. Aby umożliwić taką sprawozdawczość, pozwalającą ocenić, w jaki sposób rynki usług roamingu dostosowują się do przepisów RLAH, należy gromadzić wystarczające dane na temat funkcjonowania tych rynków po wdrożeniu tych przepisów.

(67) Aby ocenić rozwój konkurencji na rynkach ogólnounijnego roamingu oraz w celu składania regularnych sprawozdań na temat zmian rzeczywistych hurtowych opłat za roaming w niezbilansowanym ruchu między podmiotami świadczącymi usługi roamingu, BEREC powinien nadal gromadzić dane od krajowych organów regulacyjnych. W stosownych przypadkach krajowe organy regulacyjne powinny mieć możliwość koordynacji działań z innymi właściwymi organami. W danych takich należy uwzględnić rzeczywiste opłaty stosowane w odniesieniu do odpowiednio zbilansowanego i niezbilansowanego ruchu oraz rzeczywisty wolumen ruchu w ramach odpowiednich usług roamingu. Gromadzenie danych umożliwiających monitorowanie i ocenę skutków zmian w zachowaniach związanych z podróżowaniem i wzorcach konsumpcji, takich jak zmiany spowodowane pandemią, ma zasadnicze znaczenie dla analizy wymaganej w sprawozdaniach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. BEREC powinien również gromadzić dane dotyczące przypadków, gdy strony umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu zdecydowały się na niestosowanie maksymalnych opłat hurtowych za roaming lub wdrożyły środki na poziomie hurtowym, mające na celu uniemożliwienie świadczenia stałego roamingu lub niestandardowego bądź niewłaściwego korzystania z hurtowego dostępu do usług roamingu do celów innych niż świadczenie usług roamingu regulowanego klientom dostawców usług roamingu w czasie okresowych podróży po terytorium Unii. Na podstawie danych zgromadzonych na odpowiednim poziomie szczegółowości BEREC powinien regularnie przedstawiać sprawozdanie na temat stosunku między cenami detalicznymi, opłatami hurtowymi i kosztami hurtowymi usług roamingu. Do dnia 30 czerwca 2027 r. Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na podstawie regularnych sprawozdań BEREC, a następnie, w stosownych przypadkach, powinna przedłożyć wniosek ustawodawczy. BEREC powinien również gromadzić dane niezbędne do monitorowania elementów podlegających ocenie przez Komisję w sprawozdaniach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

- (68) W średnioterminowej perspektywie ułatwienie roamingu w trybie maszyna-maszyna oraz internet rzeczy powinien zostać uznany za istotny czynnik sprzyjający cyfryzacji przemysłu Unii i powinien wykorzystywać rozwój powiązanych unijnych polityk dla sektorów takich jak zdrowie, energia, środowisko i transport. Komisja powinna regularnie oceniać rolę roamingu na rynku łączności w trybie maszyna-maszyna oraz na rynku internetu rzeczy. W stosownych przypadkach, po konsultacji z BEREC, Komisja powinna również przedstawić zalecenia. BEREC powinien również gromadzić niezbędne dane, aby umożliwić monitorowanie elementów, które mają zostać ocenione w przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu sprawozdaniach Komisji dotyczących roamingu w trybie maszyna-maszyna i internetu rzeczy, z uwzględnieniem rozwiązań w zakresie łączności komórkowej opartych na widmie nielicencjonowanym.
- (69) Komisja, BEREC, krajowe organy regulacyjne i, w stosownych przypadkach, inne zainteresowane właściwe organy powinny zapewnić pełne zachowanie tajemnicy przedsiębiorcy przy wymianie informacji na potrzeby przeglądu, monitorowania i nadzorowania stosowania niniejszego rozporządzenia. Przestrzeganie wymogów zachowania tajemnicy przedsiębiorcy nie powinno zatem uniemożliwiać krajowym organom regulacyjnym terminowego dzielenia się informacjami poufnymi do takich celów.

- (70) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie określenie wspólnego podejścia mającego zapewnić ochronę użytkowników publicznych sieci łączności ruchomej podczas podróży na terytorium Unii przed nadmiernymi, w stosunku do konkurencyjnych cen krajowych, opłatami z tytułu usług roamingu ogólnounijnego, zwiększenie przejrzystości i ochrony konsumentów, a także zapewnienie zrównoważonego charakteru świadczenia detalicznych usług roamingu i faktycznej realizacji koncepcji RLAH w zakresie jakości usług i dostępu do służb ratunkowych w roamingu, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (71) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (72) Zgodnie z art. 42 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725¹ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 20 kwietnia 2021 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie przewiduje wspólne podejście mające na celu zapewnienie ochrony użytkowników publicznych sieci łączności ruchomej podczas podróży na terytorium Unii przed nadmiernymi, w stosunku do konkurencyjnych cen krajowych, opłatami z tytułu usług roamingu ogólnounijnego za wykonywanie i odbieranie połączeń, wysyłanie i odbieranie wiadomości SMS oraz korzystanie z usług transmisji danych z komutacją pakietów.

Niniejsze rozporządzenie przyczynia się w ten sposób do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego i jednocześnie umożliwia osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów, ochrony danych, prywatności i zaufania, pobudzenie konkurencji, zwiększenie niezależności i przejrzystości na rynku oraz tworzenie zachęt do innowacyjności, jak i oferowanie konsumentom większego wyboru oraz integrację osób z niepełnosprawnościami, przy pełnym poszanowaniu Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie określa warunki hurtowego dostępu do publicznych sieci łączności ruchomej w celu świadczenia usług roamingu regulowanego. Ma ono zastosowanie zarówno do opłat pobieranych przez operatorów sieci na poziomie hurtowym, jak również do opłat pobieranych przez dostawców usług roamingu na poziomie detalicznym.

2. Niniejsze rozporządzenie określa także zasady mające na celu zwiększenie przejrzystości i poprawę przekazywania informacji o opłatach użytkownikom usług roamingu, w tym użytkownikom usług roamingu nieregulowanego w państwach trzecich. Zwiększa również przejrzystość dla użytkowników usług roamingu nieregulowanego, gdy podłączają się oni do nienaziemnej publicznej sieci łączności ruchomej, na przykład na pokładach statków powietrznych lub morskich.
3. Maksymalne opłaty określone w niniejszym rozporządzeniu są wyrażone w euro.
4. W przypadku gdy maksymalne opłaty zgodnie z art. 8–11 są wyrażone w walutach innych niż euro, odpowiednie wartości są przeliczane na te waluty przy zastosowaniu średniej referencyjnych kursów wymiany opublikowanych w dniach 15 stycznia, 15 lutego i 15 marca danego roku kalendarzowego przez Europejski Bank Centralny w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. W przypadku maksymalnych opłat limity w walutach innych niż euro są zmieniane corocznie począwszy od roku 2023. Corocznie zmieniane limity w tych walutach mają zastosowanie od dnia 15 maja.
5. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla przydzielania zadań krajowym organom regulacyjnym i innym właściwym organom na podstawie dyrektywy (UE) 2018/1972, w tym obowiązków w zakresie wdrażania części III tytuł III tej dyrektywy.

Artykuł 2

Definicje

1. Na użytek niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają definicje określone w art. 2 dyrektywy (UE) 2018/1972.
2. Wraz z definicjami, o których mowa w ust. 1, zastosowanie mają również następujące definicje:
 - a) „dostawca usług roamingu” oznacza przedsiębiorstwo, które świadczy klientowi korzystającemu z roamingu detaliczne usługi roamingu regulowanego;
 - b) „operator krajowy” oznacza przedsiębiorstwo, które świadczy klientowi korzystającemu z roamingu krajowe usługi łączności ruchomej;
 - c) „sieć macierzysta” oznacza publiczną sieć łączności znajdującą się na terytorium państwa członkowskiego i wykorzystywaną przez dostawcę usług roamingu do świadczenia detalicznych usług roamingu regulowanego klientowi korzystającemu z roamingu;
 - d) „sieć odwiedzana” oznacza naziemną publiczną sieć łączności ruchomej znajdującą się na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie operatora krajowego klienta korzystającego z roamingu, która pozwala klientowi korzystającemu z roamingu wykonywać lub odbierać połączenia, wysyłać lub odbierać wiadomości SMS lub korzystać z transmisji danych z komutacją pakietów, dzięki uzgodnieniom z operatorem sieci macierzystej;

- e) „roaming ogólnounijny” oznacza wykorzystanie urządzenia mobilnego przez klienta korzystającego z roamingu w celu wykonywania lub odbierania połączeń wewnątrzunijnych, a także wysyłania lub odbierania wewnątrzunijnych wiadomości SMS lub korzystania z transmisji danych z komutacją pakietów podczas pobytu w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym znajduje się sieć operatora krajowego, dzięki uzgodnieniom między operatorem sieci macierzystej a operatorem sieci odwiedzanej;
- f) „klient korzystający z roamingu” oznacza klienta dostawcy usług roamingu regulowanego, świadczonych poprzez naziemną publiczną sieć łączności ruchomej znajdującą się na terytorium Unii, którego umowa lub porozumienie detaliczne z tym dostawcą usług roamingu pozwala na korzystanie z usługi roamingu ogólnounijnego;
- g) „połączenie realizowane w roamingu regulowanym” oznacza połączenie głosowe telefonii ruchomej wykonane przez klienta korzystającego z roamingu, zainicjowane w sieci odwiedzanej i zakończone w publicznej sieci łączności na terytorium Unii, lub odebrane przez klienta korzystającego z roamingu, zainicjowane w publicznej sieci łączności na terytorium Unii i zakończone w sieci odwiedzanej;
- h) „wiadomość SMS” oznacza wiadomość tekstową w ramach usługi Short Message Service, złożoną głównie ze znaków alfabetycznych lub numerycznych, którą można przesyłać między numerami w sieci ruchomej lub stacjonarnej przyznanymi zgodnie z krajowymi planami numeracji;

- i) „wiadomość SMS w roamingu regulowanym” oznacza wiadomość SMS wysłaną przez klienta korzystającego z roamingu, zainicjowaną w sieci odwiedzanej i zakończoną w publicznej sieci łączności w Unii, lub wiadomość SMS odebraną przez klienta korzystającego z roamingu, zainicjowaną w publicznej sieci łączności w Unii i zakończoną w sieci odwiedzanej;
- j) „usługa transmisji danych w roamingu regulowanym” oznacza usługę roamingu umożliwiającą korzystanie z transmisji danych z komutacją pakietów przez klienta korzystającego z roamingu za pomocą urządzenia mobilnego, podczas gdy jest ono połączone z siecią odwiedzaną, z wyłączeniem przekazywania lub odbierania połączeń lub wiadomości SMS w roamingu regulowanym, ale z uwzględnieniem przekazywania i odbierania wiadomości MMS;
- k) „hurtowy dostęp do usług roamingu” oznacza bezpośredni hurtowy dostęp do usług roamingu lub dostęp hurtowy na zasadzie odsprzedaży usług roamingu;
- l) „bezpośredni hurtowy dostęp do usług roamingu” oznacza udostępnienie przez operatora sieci ruchomej innemu przedsiębiorstwu urządzeń lub usług, na określonych warunkach, do celu świadczenia przez to przedsiębiorstwo usług roamingu regulowanego klientom korzystającym z roamingu;

- m) „dostęp hurtowy na zasadzie odsprzedaży usług roamingu” oznacza hurtowe świadczenie usług roamingu przez operatora sieci ruchomej innego niż operator sieci odwiedzanej innemu przedsiębiorstwu w celu świadczenia przez takie inne przedsiębiorstwo usług roamingu regulowanego klientom korzystającym z roamingu;
- n) „krajowa cena detaliczna” oznacza krajową detaliczną opłatę jednostkową ustaloną przez dostawcę usług roamingu, mającą zastosowanie do wykonanych połączeń i wysłanych wiadomości SMS, zainicjowanych i zakończonych w różnych publicznych sieciach łączności wewnątrz tego samego państwa członkowskiego, oraz do danych wykorzystanych przez klienta.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. n) w przypadku braku wyszczególnionej krajowej detalicznej opłaty jednostkowej za krajową cenę detaliczną uznaje się ten sam mechanizm pobierania opłat jak ten mający zastosowanie do wykonanych połączeń i wysłanych wiadomości SMS, zarówno zainicjowanych, jak i zakończonych w różnych publicznych sieciach łączności wewnątrz tego samego państwa członkowskiego oraz do danych wykorzystanych przez klienta w państwie członkowskim tego klienta.

Artykuł 3

Hurtowy dostęp do usług roamingu

1. Operatorzy sieci ruchomej uwzględniają wszystkie uzasadnione wnioski o hurtowy dostęp do usług roamingu, w szczególności w sposób umożliwiający dostawcy usług roamingu odtworzenie detalicznych usług łączności ruchomej oferowanych na rynku krajowym, o ile jest to technicznie wykonalne w odwiedzanej sieci.
2. Operatorzy sieci ruchomej mogą odrzucić wnioski o hurtowy dostęp do usług roamingu jedynie na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak wykonalność techniczna i integralność sieci. Względy handlowe nie mogą stanowić podstawy do odrzucenia wniosków o hurtowy dostęp do usług roamingu w celu ograniczenia świadczenia konkurencyjnych usług roamingu.
3. Hurtowy dostęp do usług roamingu obejmuje dostęp do wszystkich elementów sieci i urządzeń towarzyszących, odpowiednich usług, oprogramowania i systemów informatycznych niezbędnych do świadczenia klientom usług roamingu regulowanego a także wszystkie dostępne technologie sieciowe i wszystkie dostępne generacje sieci.

4. Przepisy dotyczące hurtowych opłat za usługi w roamingu regulowanym określone w art. 9, 10 i 11 mają zastosowanie do zapewniania dostępu do wszystkich elementów hurtowego dostępu do usług roamingu, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, chyba że obie strony umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu wyraźnie postanowią, że średnia opłata hurtowa za usługę roamingu wynikająca ze stosowania umowy nie podlega maksymalnemu pułapowi hurtowych opłat za usługi roamingu regulowanego przez okres ważności tej umowy.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego niniejszego ustępu, w przypadku dostępu hurtowego na zasadzie odsprzedaży usług roamingu, operatorzy sieci ruchomej mogą pobierać uczciwe i uzasadnione opłaty z tytułu udostępnienia elementów, których nie obejmuje ust. 3.

5. Operatorzy sieci ruchomej publikują ofertę ramową z uwzględnieniem wytycznych BEREC, o których mowa w ust. 8, oraz udostępniają ją przedsiębiorstwu występującemu z wnioskiem o hurtowy dostęp do usług roamingu. Operatorzy sieci ruchomej udostępniają przedsiębiorstwu występującemu z wnioskiem o dostęp zgodnie z niniejszym artykułem projekt umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu nie później niż w terminie miesiąca od pierwotnego otrzymania wniosku przez operatora sieci ruchomej. Hurtowy dostęp do usług roamingu przyznawany jest w rozsądnym terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od zawarcia umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu. Operatorzy sieci ruchomej, którzy otrzymali wniosek o hurtowy dostęp do usług roamingu, oraz przedsiębiorstwa występujące z wnioskiem o dostęp prowadzą negocjacje w dobrej wierze.

6. Oferta ramowa, o której mowa w ust. 5, musi być wystarczająco szczegółowa oraz uwzględniać wszystkie elementy niezbędne do świadczenia hurtowego dostępu do usług roamingu, o którym mowa w ust. 3, a także zawierać opis ofert mających znaczenie dla bezpośredniego hurtowego dostępu do usług roamingu i dostępu hurtowego na zasadzie odsprzedaży usług roamingu oraz powiązane warunki. Oferta ramowa zawiera wszystkie informacje niezbędne dostawcy usług roamingu do zapewnienia swoim klientom bezpłatnego dostępu do służb ratunkowych za pomocą zgłoszeń alarmowych do najwłaściwszego PSAP oraz bezpłatnego przekazywania informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie do najwłaściwszego PSAP podczas korzystaniu z usług roamingu.

Ta oferta ramowa może zawierać warunki mające na celu uniemożliwienie stałego roamingu lub niestandardowego bądź niewłaściwego korzystania z hurtowego dostępu do usług roamingu w celach innych niż świadczenie usług roamingu regulowanego klientom dostawców usług roamingu w czasie okresowych podróży użytkowników końcowych po terytorium Unii. Jeżeli określono tak w ofercie ramowej, warunki takie zawierają konkretne środki, jakie operator sieci odwiedzanej może zastosować, aby uniknąć stałego roamingu lub niestandardowego bądź niewłaściwego korzystania z hurtowego dostępu do usług roamingu, a także obiektywne kryteria, na podstawie których można zastosować takie środki. Takie kryteria mogą odnosić się do zagregowanych informacji dotyczących ruchu w roamingu. Nie odnoszą się one do konkretnych informacji związanych z indywidualnym ruchem generowanym przez klientów dostawcy usług roamingu.

Oferta ramowa może między innymi przewidywać, że w przypadku gdy operator sieci odwiedzanej ma uzasadnione powody, by sądzić, że zachodzi stały roaming znacznej liczby klientów dostawcy usług roamingu lub niestandardowe bądź niewłaściwe korzystanie z hurtowego dostępu do usług roamingu, operator sieci odwiedzanej może zażądać od dostawcy usługi roamingu dostarczenia – bez uszczerbku dla unijnych i krajowych wymogów dotyczących ochrony danych – informacji pozwalających określić, czy znaczna liczba klientów dostawcy usługi roamingu znajduje się w sytuacji stałego roamingu lub niestandardowego bądź niewłaściwego korzystania z hurtowego dostępu do usług roamingu w sieci odwiedzanego operatora, np. informacji o liczbie klientów, w przypadku których ustalono istnienie ryzyka niestandardowego lub niewłaściwego korzystania z detalicznych usług roamingu regulowanego świadczonych po mającej zastosowanie krajowej cenie detalicznej na podstawie obiektywnych wskaźników zgodnie z aktami wykonawczymi dotyczącymi stosowania polityki uczciwego korzystania przyjętymi na podstawie art. 7.

Oferta ramowa może w ostateczności, jeżeli mniej restrykcyjne środki nie doprowadziły do rozwiązania tej sytuacji, przewidywać możliwość rozwiązania umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu, jeżeli operator sieci odwiedzanej ustalił, że na podstawie obiektywnych kryteriów zachodzi stały roaming znacznej liczby klientów dostawcy usług roamingu lub niestandardowe bądź niewłaściwe korzystanie z hurtowego dostępu do usług roamingu, i odpowiednio poinformował operatora sieci macierzystej.

Operator sieci odwiedzanej może jednostronnie rozwiązać umowę o hurtowym dostępie do usług roamingu z powodu stałego roamingu lub niestandardowego bądź niewłaściwego korzystania z dostępu do hurtowych usług roamingu jedynie po uprzednim uzyskaniu zezwolenia krajowego organu regulacyjnego operatora sieci odwiedzanej.

W terminie trzech miesięcy od otrzymania wniosku operatora sieci odwiedzanej o zezwolenie na rozwiązanie umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu krajowy organ regulacyjny operatora sieci odwiedzanej, po zasięgnięciu opinii krajowego organu regulacyjnego operatora sieci macierzystej, podejmuje decyzję w sprawie udzielenia lub odmowy takiego zezwolenia oraz informuje o tym w odpowiedni sposób Komisję.

Krajowy organ regulacyjny operatora sieci odwiedzanej i operatora sieci macierzystej może zwrócić się do BEREC o wydanie opinii na temat działań, które należy podjąć zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. BEREC wydaje opinię w terminie miesiąca od otrzymania takiego wniosku.

Jeżeli zwrócono się z takim wnioskiem do BEREC, krajowy organ regulacyjny operatora sieci odwiedzanej oczekuje na opinię BEREC i w jak największym stopniu uwzględnia tę opinię przed podjęciem, z zastrzeżeniem trzymiesięcznego terminu, o którym mowa w akapicie szóstym, decyzji w sprawie udzielenia lub odmowy zezwolenia na rozwiązanie umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu.

Krajowy organ regulacyjny operatora sieci odwiedzanej podaje do wiadomości publicznej informacje dotyczące zezwoleń na rozwiązanie umów o hurtowym dostępie do usług roamingu, z zastrzeżeniem tajemnicy przedsiębiorcy.

Akapity piąty do dziewiątego niniejszego ustępu pozostają bez uszczerbku dla uprawnienia krajowego organu regulacyjnego do żądania natychmiastowego zaprzestania naruszania obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu zgodnie z art. 17 ust. 7 oraz dla prawa operatora sieci odwiedzanej do stosowania odpowiednich środków w celu przeciwdziałania nadużyciom finansowym.

W razie konieczności krajowe organy regulacyjne nakazują wprowadzenie zmian do oferty ramowej, w tym w odniesieniu do konkretnych środków, jakie operator sieci odwiedzanej może przyjąć, aby uniemożliwić stały roaming lub niestandardowe bądź niewłaściwe korzystanie z hurtowego dostępu do usług roamingu, oraz obiektywnych kryteriów, na podstawie których operator sieci odwiedzanej może przyjąć takie środki, w celu wypełnienia obowiązków określonych w niniejszym artykule.

7. W przypadku gdy przedsiębiorstwo występujące z wnioskiem o dostęp chce włączenia do negocjacji handlowych takich elementów, których nie obejmuje oferta ramowa, operatorzy sieci ruchomej odpowiadają na takie wnioski w rozsądnym terminie nieprzekraczającym dwóch miesięcy od pierwotnego otrzymania wniosku. Do celów niniejszego ustępu ust. 2 i 5 nie mają zastosowania.

8. Aby przyczynić się do spójnego stosowania niniejszego artykułu, do dnia ... [6 miesięcy od daty przyjęcia (data decyzji Rady, o której mowa w przypisie 2) niniejszego rozporządzenia], BEREC – po konsultacji z zainteresowanymi stronami i w ścisłej współpracy z Komisją – zaktualizuje wytyczne dotyczące hurtowego dostępu do usług roamingu określone zgodnie z art. 3 ust. 8 rozporządzenia (UE) nr 531/2012.

Artykuł 4

Świadczenie detalicznych usług roamingu regulowanego

1. Dostawcy usług roamingu nie naliczają w żadnym państwie członkowskim jakiegokolwiek dodatkowej opłaty oprócz krajowej ceny detalicznej od klientów korzystających z roamingu, za jakiegokolwiek wykonane lub odebrane połączenia realizowane w roamingu regulowanym, za jakiegokolwiek wiadomości SMS wysłane w roamingu regulowanym ani za jakiegokolwiek usługi transmisji danych w roamingu regulowanym, ani nie naliczają jakiegokolwiek opłaty ogólnej pozwalającej na korzystanie z urządzenia końcowego lub z usługi za granicą, z zastrzeżeniem art. 5 i 6.
2. Dostawcy usług roamingu nie mogą oferować detalicznych usług roamingu regulowanego na warunkach mniej korzystnych niż oferowane na rynku krajowym, w szczególności pod względem jakości usług przewidzianej w umowie detalicznej, jeżeli w sieci odwiedzanej jest dostępna ta sama generacja sieci łączności ruchomej oraz są dostępne takie same warunki i te same technologie.

Operatorzy łączności ruchomej muszą unikać nieuzasadnionych opóźnień w przekazywaniu połączeń między sieciami na wewnętrznych przejściach granicznych w Unii.

3. Aby przyczynić się do spójnego stosowania niniejszego artykułu, do dnia 1 stycznia 2023 r., BEREC – po konsultacji z zainteresowanymi stronami i w ścisłej współpracy z Komisją – BEREC zaktualizuje wytyczne dotyczące usług detalicznych w odniesieniu do wdrażania środków związanych z jakością usług.

Artykuł 5

Uczciwe korzystanie

1. Zgodnie z niniejszym artykułem oraz aktami wykonawczymi przyjętymi na podstawie art. 7 dostawcy usług roamingu mogą stosować „politykę uczciwego korzystania” w odniesieniu do korzystania z detalicznych usług roamingu regulowanego świadczonych po mającej zastosowanie stawce krajowej ceny detalicznej, aby zapobiec niewłaściwemu lub niestandardowemu korzystaniu z detalicznych usług roamingu regulowanego przez klientów korzystających z roamingu, na przykład korzystaniu z tych usług przez klientów korzystających z roamingu w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie ich operatora krajowego do celów innych niż okresowe podróże.

Polityka uczciwego korzystania umożliwia klientom dostawcy usług roamingu korzystanie z limitów detalicznych usług roamingu regulowanego po mającej zastosowanie krajowej cenie detalicznej, która odpowiada ich planom taryfowym.

2. Art. 8 stosuje się do detalicznych usług roamingu regulowanego wykraczających poza jakiegokolwiek państwa w ramach polityki uczciwego korzystania.

Artykuł 6

Mechanizm zapewniający zrównoważony charakter modelu opłat

1. W szczególnych i wyjątkowych okolicznościach, jeżeli dostawca usług roamingu nie jest w stanie pokryć swoich całkowitych rzeczywistych i prognozowanych kosztów świadczenia usług roamingu regulowanego zgodnie z art. 4 i 5 z całkowitej kwoty swoich rzeczywistych i prognozowanych dochodów ze świadczenia takich usług, może on wystąpić z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na stosowanie dodatkowej opłaty, aby zapewnić zrównoważony charakter swojego modelu opłat krajowych. Dodatkową opłatę stosuje się jedynie w zakresie niezbędnym do pokrycia kosztów świadczenia detalicznych usług roamingu regulowanego, z uwzględnieniem mających zastosowanie maksymalnych opłat hurtowych.
2. W przypadku gdy dostawca usług roamingu zdecyduje się skorzystać z ust. 1 niniejszego artykułu, bezzwłocznie występuje z wnioskiem do krajowego organu regulacyjnego, udostępniając mu wszelkie niezbędne informacje zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 7. Po ich udostępnieniu dostawca usług roamingu co 12 miesięcy aktualizuje te informacje i przekazuje je krajowemu organowi regulacyjnemu.

3. Po otrzymaniu wniosku zgodnie z ust. 2 krajowy organ regulacyjny ocenia, czy dostawca usług roamingu ustalił, że nie jest w stanie odzyskać swoich kosztów zgodnie z ust. 1, co doprowadziłoby do naruszenia zrównoważonego charakteru modelu jego opłat krajowych. Ocena zrównoważonego charakteru modelu opłat krajowych opiera się na odpowiednich obiektywnych czynnikach właściwych dla danego dostawcy usług roamingu, w tym na obiektywnych różnicach między dostawcami usług roamingu w danym państwie członkowskim a poziomem krajowych cen i dochodów. Krajowy organ regulacyjny wyraża zgodę na dodatkową opłatę, jeżeli zostały spełnione warunki określone w ust. 1 oraz w niniejszym ustępie.

4. W terminie miesiąca od otrzymania wniosku zgodnie z ust. 2 krajowy organ regulacyjny wyraża zgodę na dodatkową opłatę, chyba że wniosek jest oczywiście bezzasadny lub zawiera niewystarczające informacje. Jeżeli krajowy organ regulacyjny uzna, że wniosek jest oczywiście bezzasadny lub uzna, że przekazane informacje są niewystarczające, w ciągu kolejnych dwóch miesięcy i po umożliwieniu dostawcy usług roamingu przedstawienia stanowiska podejmuje ostateczną decyzję o wyrażeniu zgody na dodatkową opłatę, jej zmianie lub o odmowie wyrażenia na nią zgody.

Artykuł 7

Realizacja polityki uczciwego korzystania oraz mechanizmu zapewniającego zrównoważony charakter modelu opłat

1. W celu zapewnienia spójnego stosowania art. 5 i 6 Komisja – po konsultacji z BEREC – przyjmuje akty wykonawcze określające szczegółowe zasady dotyczące:
 - a) stosowania polityki uczciwego korzystania;
 - b) metodyki oceny zrównoważonego charakteru świadczenia detalicznych usług roamingu po cenach krajowych; oraz
 - c) wniosku składanego przez dostawcę usług roamingu na potrzeby oceny, o której mowa w lit. b).

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 20 ust. 2.

Komisja – po konsultacji z BEREC – dokonuje okresowego przeglądu aktów wykonawczych, o których mowa w akapicie pierwszym, w świetle zmian sytuacji rynkowej.

2. Przyjmując akty wykonawcze określające szczegółowe zasady stosowania polityki uczciwego korzystania, Komisja uwzględnia następujące czynniki:
- a) kształtowanie się cen i wzorców konsumpcji w państwach członkowskich;
 - b) stopień zbieżności krajowych poziomów cen w całej Unii;
 - c) wzorce podróżowania w Unii;
 - d) wszelkie zauważalne ryzyka zakłócenia konkurencji oraz zachęty inwestycyjne na rynkach krajowych i odwiedzanych.
3. Za podstawę aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 1 lit. b) i c), Komisja przyjmuje:
- a) określenie całkowitych rzeczywistych i prognozowanych kosztów świadczenia detalicznych usług roamingu regulowanego w odniesieniu do faktycznych hurtowych opłat za roaming w niezbilansowanym ruchu oraz określenie rozsądnego udziału w połączonych i wspólnych kosztach niezbędnych do zapewnienia detalicznych usług roamingu regulowanego;
 - b) określenie całkowitych rzeczywistych i prognozowanych dochodów ze świadczenia detalicznych usług roamingu regulowanego;
 - c) korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego oraz krajowa konsumpcja klientów dostawcy usług roamingu;

d) poziom konkurencji, cen i dochodów na rynku krajowym i wszelkie zauważalne ryzyko, że roaming świadczony po krajowych cenach detalicznych mógłby odczuwalnie wpłynąć na zmianę takich cen.

4. Krajowy organ regulacyjny oraz inne właściwe organy – w przypadku, gdy jest to konieczne do wykonywania uprawnień przyznanych im na mocy prawa krajowego transponującego dyrektywę (UE) 2018/1972 – ściśle monitorują i nadzorują stosowanie polityki uczciwego korzystania. Krajowy organ regulacyjny ściśle monitoruje i nadzoruje stosowanie środków dotyczących zrównoważonego charakteru świadczenia detalicznych usług roamingu po cenach krajowych, ze szczególnym uwzględnieniem istotnych obiektywnych czynników właściwych dla danego państwa członkowskiego oraz istotnych obiektywnych różnic między dostawcami usług roamingu. Bez uszczerbku dla procedury określonej w art. 6 ust. 3, krajowy organ regulacyjny bez zbędnej zwłoki egzekwuje przestrzeganie wymogów wynikających z art. 5 i 6 oraz aktów wykonawczych przewidzianych w ust. 2 niniejszego artykułu. Krajowy organ regulacyjny może w dowolnym momencie zażądać od dostawcy usługi roamingu zmiany lub zaprzestania stosowania dodatkowej opłaty, jeżeli nie jest ona zgodna z art. 5 lub 6.

Inne właściwe organy egzekwują przestrzeganie wymogów wynikających z art. 5 oraz aktów wykonawczych, które są istotne dla wykonywania uprawnień przyznanych im na mocy prawa krajowego transponującego dyrektywę (UE) 2018/1972, w zależności od przypadku.

Krajowy organ regulacyjny i, w stosownym przypadku, inne właściwe organy corocznie informują Komisję o stosowaniu art. 5 i 6 oraz niniejszego artykułu.

5. Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/2286 ma w dalszym ciągu zastosowanie do momentu rozpoczęcia stosowania nowego aktu wykonawczego przyjętego na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 8

Wyjątkowe stosowanie dodatkowych opłat detalicznych za korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego i oferowanie alternatywnych taryf

1. Bez uszczerbku dla akapitu trzeciego, jeżeli dostawca usług roamingu stosuje dodatkową opłatę za korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego, wykraczających poza jakiegokolwiek państwa w ramach polityki uczciwego korzystania, musi ona spełniać następujące wymagania (z wyłączeniem VAT):
 - a) wszelkie dodatkowe opłaty za połączenia wykonane w roamingu regulowanym, wiadomości SMS wysłane w roamingu regulowanym i usługi transmisji danych w roamingu regulowanym nie mogą przekraczać maksymalnych opłat hurtowych przewidzianych odpowiednio w art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1;
 - b) dodatkowa opłata za połączenia odebrane w roamingu regulowanym nie może przekraczać jednolitej maksymalnej ogólnounijnej stawki za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej ustalonej dla danego roku zgodnie z art. 75 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/1972.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. b), jeżeli po dokonaniu przeglądu aktu delegowanego przyjętego na podstawie art. 75 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/1972 Komisja zdecyduje, że ustalanie ogólnounijnej stawki za zakończenie połączenia głosowego nie jest już konieczne, i postanowi nie nakładać maksymalnej stawki za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej, wszelkie dodatkowe opłaty stosowane w odniesieniu do połączeń odebranych w roamingu regulowanym nie mogą przekraczać stawki określonej w najnowszym akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 75 tej dyrektywy.

Dostawcy usług roamingu nie mogą stosować żadnej dodatkowej opłaty w odniesieniu do wiadomości SMS otrzymanej w roamingu regulowanym ani do wiadomości głosowej otrzymanej w roamingu. Pozostaje to bez uszczerbku dla innych mających zastosowanie opłat, takich jak opłaty z tytułu odsłuchiwania takich wiadomości.

Dostawcy usług roamingu pobierają opłaty za połączenia wykonane i odebrane w roamingu w oparciu o naliczanie sekundowe. Dostawcy usług roamingu mogą określić minimalną długość pierwszego impulsu, nieprzekraczającą 30 sekund, dla połączeń wykonanych. Dostawcy usług roamingu pobierają od swoich klientów opłaty za świadczenie usługi transmisji danych w roamingu regulowanym, stosując naliczanie według kilobajtów, z wyjątkiem wiadomości MMS, za które może być pobierana opłata jednostkowa. W takim przypadku opłata z tytułu usług detalicznych, jaką dostawca usług roamingu może pobrać od swojego klienta korzystającego z roamingu za przesłanie lub odebranie wiadomości MMS, nie może przekraczać maksymalnej opłaty detalicznej z tytułu usług transmisji danych w roamingu regulowanym, określonej w akapicie pierwszym.

2. Dostawcy usług roamingu mogą oferować, a klienci korzystający z roamingu mogą rozmyślnie wybrać taryfę roamingową inną niż zgodna z art. 4, 5, 6 oraz ust. 1 niniejszego artykułu, dzięki czemu klienci korzystający z roamingu czerpią korzyść z innej taryfy za usługi roamingu regulowanego niż taryfa, jaką zostaliby objęci w razie niedokonania takiego wyboru. Dostawca usług roamingu przypomina tym klientom korzystającym z roamingu, jakie korzyści związane z roamingiem zostaną w ten sposób utracone.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego, dostawcy usług roamingu stosują w sposób automatyczny taryfy określone zgodnie z art. 4 i 5 oraz ust. 1 niniejszego artykułu do wszystkich obecnych i nowych klientów korzystających z roamingu.

Każdy klient korzystający z roamingu może w dowolnym momencie zażądać zmiany taryfy ustalonej zgodnie z art. 4, 5 i 6 oraz ust. 1 niniejszego artykułu na inną taryfę, i odwrotnie. W przypadku gdy klient korzystający z roamingu dokona rozmyślnego wyboru, aby przejść z taryfy ustalonej zgodnie z art. 4, 5 i 6 oraz ust. 1 niniejszego artykułu na inną taryfę lub do niej powrócić, zmiana taryfy następuje w terminie jednego dnia roboczego od otrzymania żądania, jest bezpłatna i nie pociąga za sobą ustanowienia warunków ani ograniczeń dotyczących innych elementów umowy niż te odnoszące się do roamingu. Dostawcy usług roamingu mogą przesunąć termin zmiany taryfy tak, aby poprzednia taryfa roamingowa obowiązywała przez określony okres minimalny nieprzekraczający dwóch miesięcy.

3. Bez uszczerbku dla przepisów części III tytuł III dyrektywy (UE) 2018/1972, dostawcy usług roamingu zapewniają, aby umowa detaliczna, której przedmiotem jest jakiegokolwiek rodzaj detalicznej usługi roamingu regulowanego określała cechy świadczonej detalicznej usługi roamingu regulowanego, w tym w szczególności:
- a) określony plan taryfowy lub określone plany taryfowe oraz – dla każdego planu taryfowego – rodzaje oferowanych usług, w tym liczbę połączeń;
 - b) wszelkie ograniczenia nałożone na korzystanie z detalicznych usług roamingu regulowanego świadczonych według mających zastosowanie krajowych cen detalicznych, w szczególności dane ilościowe dotyczące sposobu stosowania polityki uczciwego korzystania – przedstawione przez odniesienie do cen głównych, wielkości lub innych parametrów danej świadczonej detalicznej usługi roamingu regulowanego;
 - c) jasne i zrozumiałe informacje na temat warunków i jakości usługi roamingu w przypadku roamingu w Unii zgodnie z wytycznymi BEREC, o których mowa w ust. 6.
4. Dostawcy usług roamingu zapewniają, aby umowa detaliczna, której przedmiotem jest dowolny rodzaj detalicznych usług roamingu regulowanego, zawierała informacje na temat rodzajów usług, które mogą podlegać podwyższonym opłatom w roamingu, bez uszczerbku dla art. 97 dyrektywy (UE) 2018/1972.

5. Dostawcy usług roamingu publikują informacje, o których mowa w ust. 3 i 4.

Ponadto dostawcy usług roamingu publikują informacje o powodach, dla których usługa roamingu potencjalnie może być oferowana na warunkach mniej korzystnych niż warunki oferowane na rynku krajowym. Informacje te obejmują czynniki mogące mieć wpływ na jakość usługi roamingu, do której dany klient wykupił dostęp, takie jak generacje sieci i technologie dostępne klientowi korzystającemu z roamingu w odwiedzanym państwie członkowskim.

6. Aby zapewnić spójne stosowanie niniejszego artykułu, do dnia 1 stycznia 2023 r., BEREC – po konsultacji z zainteresowanymi stronami i w ścisłej współpracy z Komisją – zaktualizuje swoje wytyczne dotyczące detalicznych usług roamingu, w szczególności w odniesieniu do wdrażania niniejszego artykułu oraz środków służących przejrzystości, o których mowa w art. 13, 14 i 15.

Artykuł 9

Oplaty hurtowe za wykonywanie połączeń realizowanych w roamingu regulowanym

1. Średnia opłata hurtowa, którą operator sieci odwiedzanej może pobrać od dostawcy usług roamingu za zrealizowanie połączenia w roamingu regulowanym zainicjowanego w sieci odwiedzanej, obejmująca między innymi koszty zainicjowania, tranzytu i zakończenia połączenia, nie przekracza pułapu ochronnego wynoszącego 0,022 EUR za minutę. Ta maksymalna opłata hurtowa ulega obniżeniu do 0,019 EUR za minutę w dniu 1 stycznia 2025 r. i, bez uszczerbku dla art. 21, pozostaje na poziomie 0,019 EUR za minutę do dnia 30 czerwca 2032 r.

2. Średnia opłata hurtowa, o której mowa w ust. 1, ma zastosowanie w rozliczeniach między dowolnymi dwoma operatorami i obliczana jest za okres 12 miesięcy lub jakikolwiek krótszy okres pozostający do końca okresu stosowania maksymalnej średniej opłaty hurtowej określonej w ust. 1 lub do dnia 30 czerwca 2032 r.
3. Średnią opłatę hurtową, o której mowa w ust. 1, oblicza się, dzieląc łączny przychód z roamingu hurtowego przez łączną liczbę minut roamingu hurtowego wykorzystanych faktycznie do zapewnienia hurtowych połączeń roamingowych na terytorium Unii przez danego operatora w danym okresie, uzyskaną w wyniku kumulacji sekund, odpowiednio dostosowaną, aby uwzględnić możliwość zastosowania przez operatora sieci odwiedzanej minimalnej długości pierwszego impulsu nieprzekraczającej 30 sekund.

Artykuł 10

Opłaty hurtowe za wiadomości SMS w roamingu regulowanym

1. Średnia opłata hurtowa, jaką operator sieci odwiedzanej może pobrać od dostawcy usług roamingu za wiadomość SMS w roamingu regulowanym, która została zainicjowana w sieci odwiedzanej, nie przekracza pułapu ochronnego wynoszącego 0,004 EUR za wiadomość SMS. Ta maksymalna opłata hurtowa ulega obniżeniu do 0,003 EUR za wiadomość SMS w dniu 1 stycznia 2025 r. oraz, bez uszczerbku dla art. 21, pozostaje na poziomie 0,003 EUR do dnia 30 czerwca 2032 r.

2. Średnia opłata hurtowa, o której mowa w ust. 1, ma zastosowanie w rozliczeniach między dowolnymi dwoma operatorami i obliczana jest za okres 12 miesięcy lub jakikolwiek krótszy okres pozostający do końca okresu stosowania maksymalnej średniej opłaty hurtowej określonej w ust. 1 lub do dnia 30 czerwca 2032 r.
3. Średnią opłatę hurtową, o której mowa w ust. 1, oblicza się, dzieląc łączny przychód z opłat hurtowych, uzyskany przez operatora sieci odwiedzanej lub operatora sieci macierzystej za zainicjowanie i przekazanie wiadomości SMS w roamingu regulowanym na terytorium Unii w danym okresie, przez łączną liczbę tego rodzaju wiadomości SMS zainicjowanych i przekazanych w imieniu odpowiedniego dostawcy usług roamingu lub operatora sieci macierzystej w tym okresie.
4. Operator sieci odwiedzanej nie pobiera od dostawcy usług roamingu lub operatora sieci macierzystej klienta korzystającego z roamingu żadnej opłaty innej niż opłata, o której mowa w ust. 1, za zakończenie wiadomości SMS w roamingu regulowanym, wysłanej klientowi korzystającemu z roamingu w sieci odwiedzanej.

Artykuł 11

Oplaty hurtowe za usługi transmisji danych w roamingu regulowanym

1. Średnia opłata hurtowa, którą operator sieci odwiedzanej może pobrać od dostawcy usług roamingu za świadczenie usług transmisji danych w roamingu regulowanym za pomocą tej sieci odwiedzanej, nie przekracza pułapu ochronnego wynoszącego 2,00 EUR za gigabajt przesłanych danych. Ta maksymalna opłata hurtowa ulega obniżeniu do 1,80 EUR za gigabajt przesłanych danych w dniu 1 stycznia 2023 r., do 1,55 EUR za gigabajt w dniu 1 stycznia 2024 r., do 1,30 EUR za gigabajt w dniu 1 stycznia 2025 r., do 1,10 EUR za gigabajt w dniu 1 stycznia 2026 r. i do 1,00 EUR za gigabajt do dnia 1 stycznia 2027 r., po czym, bez uszczerbku dla art. 21, pozostaje ona na poziomie 1,00 EUR za gigabajt przesłanych danych do dnia 30 czerwca 2032 r.
2. Średnia opłata hurtowa, o której mowa w ust. 1, ma zastosowanie w rozliczeniach między dowolnymi dwoma operatorami i obliczana jest za okres 12 miesięcy lub jakikolwiek krótszy okres pozostający do końca okresu stosowania maksymalnej średniej opłaty hurtowej określonej w ust. 1 lub do dnia 30 czerwca 2032 r.
3. Średnią opłatę hurtową, o której mowa w ust. 1, oblicza się, dzieląc łączny przychód z opłat hurtowych, uzyskany przez operatora sieci odwiedzanej lub operatora sieci macierzystej z tytułu świadczenia usług transmisji danych w roamingu regulowanym w danym okresie, przez łączną liczbę megabajtów faktycznie wykorzystanych w wyniku świadczenia tego rodzaju usług w tym okresie, uzyskaną w wyniku naliczania według kilobajtów w imieniu odpowiedniego dostawcy usług roamingu lub operatora sieci macierzystej w tym okresie.

Artykuł 12

Oplaty hurtowe za zgłoszenia alarmowe

Bez uszczerbku dla art. 9, 10 i 11, operator sieci odwiedzanej nie pobiera od dostawcy usług roamingu żadnych opłat związanych z jakimkolwiek rodzajem zgłoszenia alarmowego inicjowanego przez klienta korzystającego z roamingu oraz z przekazywaniem informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie.

Artykuł 13

Przejrzystość warunków detalicznych dotyczących połączeń realizowanych w roamingu i wiadomości SMS w roamingu

1. Aby zwrócić uwagę klientów korzystających z roamingu na fakt, że będą podlegali opłatom roamingowym w przypadku wykonywania lub odbierania połączenia lub wysyłania wiadomości SMS, każdy z dostawców usług roamingu – z wyjątkiem przypadków, gdy klienci powiadomili go o swojej rezygnacji z tej usługi – udziela klientom za pomocą automatycznej wiadomości, bezpłatnie i bez zbędnej zwłoki, w chwili gdy wjeżdżają oni na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie ich operatora krajowego, podstawowych zindywidualizowanych informacji cenowych dotyczących opłat roamingowych, wraz z podatkiem VAT, które mają zastosowanie w przypadku wykonywania i odbierania połączeń oraz wysyłania wiadomości SMS przez tych klientów w odwiedzanym państwie członkowskim.

Te podstawowe zindywidualizowane informacje cenowe przedstawia się w walucie, w której klient otrzymuje rachunek wystawiony w kraju macierzystym przez operatora krajowego i obejmują one informacje dotyczące:

- a) każdej polityki uczciwego korzystania, której podlega wewnątrz Unii klient korzystający z roamingu oraz opłat dodatkowych, które mają zastosowanie poza jakimikolwiek pułapami w ramach tej polityki uczciwego korzystania; oraz
- b) każdej dodatkowej opłaty mającej zastosowanie zgodnie z art. 6.

Dostawca usług roamingu – z wyjątkiem przypadków, gdy klienci powiadomili go o swojej rezygnacji z tej usługi –przekazuje klientom za pomocą automatycznej wiadomości, bez zbędnej zwłoki i nieodpłatnie, w momencie ich wjazdu do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie ich operatora krajowego, informacje na temat potencjalnego ryzyka poniesienia zwiększonych opłat z tytułu korzystania z usług o wartości dodanej. Informacje takie muszą obejmować link umożliwiający bezpłatny dostęp do specjalnej strony internetowej zawierającej aktualne informacje na temat rodzajów usług, które mogą podlegać podwyższonym opłatom, oraz, jeżeli są dostępne, informacje na temat zakresów numeracyjnych usług o wartości dodanej lub inne odpowiednie dodatkowe informacje zawarte w bazie danych utworzonej na mocy art. 16 akapit pierwszy lit. a), zgodnie z art. 16 akapit trzeci. Ta strona internetowa musi zawierać informacje o ewentualnych opłatach za połączenia z numerami bezpłatnymi w roamingu.

Podstawowe spersonalizowane informacje cenowe, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, obejmują również bezpłatny numer, o którym mowa w ust. 2, pod którym można uzyskać bardziej szczegółowe informacje.

Po otrzymaniu każdej takiej wiadomości klienci mają możliwość powiadomienia dostawcy usług roamingu, bezpłatnie i w prosty sposób, że nie chcą otrzymywać takich automatycznych wiadomości. Klienci, którzy powiadomili dostawcę, że nie chcą otrzymywać automatycznych wiadomości, mają prawo zażądać w każdej chwili ponownego nieodpłatnego uruchomienia tej usługi przez dostawcę usług roamingu.

Dostawcy usług roamingu przekazują, automatycznie i bezpłatnie, podstawowe zindywidualizowane informacje cenowe, o których mowa w akapicie pierwszym, klientom z niepełnosprawnościami, na ich żądanie, za pomocą połączeń głosowych.

Z wyjątkiem odesłania do polityki uczciwego korzystania oraz opłaty dodatkowej mającej zastosowanie zgodnie z art. 6, akapity pierwszy, drugi, piąty i szósty niniejszego ustępu stosuje się także zarówno do usług połączeń głosowych i wiadomości SMS w roamingu, z których korzystają klienci korzystający z roamingu łączący się z krajowymi lub międzynarodowymi nienaziemnymi publicznymi sieciami łączności ruchomej i które są świadczone przez dostawcę usług roamingu, jak i do usług połączeń głosowych i wiadomości SMS w roamingu, z których korzystają klienci korzystający z roamingu podróżujący poza Unią i które są świadczone przez dostawcę usług roamingu.

2. Poza informacjami przewidzianymi w ust. 1 klienci mają prawo żądać, niezależnie od ich miejsca pobytu na terytorium Unii, bardziej szczegółowych zindywidualizowanych informacji cenowych dotyczących opłat roamingowych, które mają zastosowanie w sieci odwiedzanej, za połączenia głosowe i wiadomości SMS, a także informacji dotyczących środków służących przejrzystości mających zastosowanie na mocy niniejszego rozporządzenia, oraz uzyskać je bezpłatnie za pomocą połączenia głosowego lub wiadomości SMS w sieci ruchomej. Wniosek taki składa się pod bezpłatnym numerem wskazanym w tym celu przez dostawcę usług roamingu. Obowiązki przewidziane w ust. 1 nie mają zastosowania do urządzeń, które nie obsługują funkcji SMS.
3. Dostawca usług roamingu wysyła powiadomienie do klienta korzystającego z roamingu, gdy zostanie w pełni wykorzystany obowiązujący w ramach uczciwego korzystania limit usług połączeń głosowych lub wiadomości SMS w roamingu regulowanym lub gdy zostanie osiągnięty jakikolwiek próg korzystania stosowany zgodnie z art. 6. Powiadomienie to wskazuje dodatkową opłatę, która będzie obowiązywała za każde dodatkowe korzystanie z usług połączeń głosowych lub wiadomości SMS w roamingu regulowanym przez klienta korzystającego z roamingu. Każdy klient ma prawo zażądać od dostawcy usług roamingu zaprzestania wysyłania takich powiadomień oraz zażądać – w każdej chwili i nieodpłatnie – ponownego uruchomienia tej usługi przez dostawcę usług roamingu.
4. Przy zawieraniu umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych dostawcy usług roamingu udzielają wszystkim klientom pełnych informacji dotyczących mających zastosowanie opłat roamingowych. Ponadto zawsze w przypadku zmiany opłat roamingowych bez zbędnej zwłoki informują swoich klientów korzystających z roamingu o aktualnej wysokości tych opłat.

Dostawcy usług roamingu w rozsądnych odstępach czasu wysyłają przypomnienia wszystkim klientom, którzy wybrali inną taryfę.

5. Dostawcy usług roamingu udostępniają swoim klientom informacje na temat sposobów skutecznego unikania niezamierzonego korzystania z roamingu w regionach przygranicznych. Dostawcy usług roamingu podejmują wszelkie uzasadnione działania w celu ochrony swoich klientów przed koniecznością ponoszenia opłat roamingowych za niezamierzony dostęp do usług roamingu w czasie, gdy przebywali w swoim macierzystym państwie członkowskim.
6. Dostawcy usług roamingu podejmują wszelkie uzasadnione działania w celu ochrony swoich klientów przed uiszczaniem dodatkowych opłat za połączenia głosowe i wiadomości SMS w przypadku niezamierzonego połączenia z nienaziemnymi publicznymi sieciami komórkowymi, takie jak umożliwienie klientom korzystającym z roamingu rezygnacji z możliwości połączenia z sieciami nienaziemnymi. Jeżeli oferowana jest taka możliwość rezygnacji, klient korzystający z roamingu ma prawo do rezygnacji z korzystania z sieci nienaziemnych w dowolnym momencie, w sposób łatwy i nieodpłatny, oraz do żądania przywrócenia możliwości połączenia z takimi sieciami.

Artykuł 14

Przejrzystość oraz mechanizmy ochronne

w zakresie detalicznych usług transmisji danych w roamingu

1. Zarówno przed zawarciem umowy detalicznej, jak i po jej zawarciu dostawcy usług roamingu zapewniają, aby klienci korzystający z roamingu byli odpowiednio informowani o opłatach mających zastosowanie z tytułu korzystania przez nich z usług transmisji danych w roamingu regulowanym i to w taki sposób, który ułatwia klientom zrozumienie skutków finansowych takiego korzystania oraz pozwala im monitorować i kontrolować swoje wydatki w zakresie usług transmisji danych w roamingu regulowanym zgodnie z ust. 2 i 4.

W stosownych przypadkach dostawcy usług roamingu informują swoich klientów, przed zawarciem umowy detalicznej, a po jej zawarciu – regularnie, o ryzyku automatycznego i niekontrolowanego łączenia się i pobierania danych w roamingu. Ponadto dostawcy usług roamingu powiadamiają swoich klientów nieodpłatnie oraz w sposób jasny i zrozumiały, jak można wyłączyć automatyczne połączenia i pobieranie danych w roamingu w celu uniknięcia niekontrolowanego korzystania z usług transmisji danych w roamingu.

2. Za pomocą automatycznej wiadomości dostawca usług roamingu informuje klienta korzystającego z roamingu o tym, że klient ten korzysta z usług transmisji danych w roamingu regulowanym, oraz dostarcza temu klientowi podstawowe zindywidualizowane informacje taryfowe dotyczące opłat (w walucie, w której wystawiany jest rachunek w kraju macierzystym przez operatora krajowego klienta) mających zastosowanie w przypadku świadczenia temu klientowi korzystającemu z roamingu usług transmisji danych w roamingu regulowanym w danym państwie członkowskim, z wyjątkiem przypadków, gdy klient powiadomił dostawcę usług roamingu o rezygnacji z otrzymywania tych informacji.

Te podstawowe zindywidualizowane informacje taryfowe obejmują informacje dotyczące:

- a) każdej polityki uczciwego korzystania, której podlega wewnątrz Unii klient korzystający z roamingu oraz opłat dodatkowych, które mają zastosowanie poza jakimikolwiek pułapami w ramach tej polityki uczciwego korzystania; oraz
- b) każdej dodatkowej opłaty mającej zastosowanie zgodnie z art. 6.

Informacje dostarcza się bezpośrednio na urządzenie mobilne klienta korzystającego z roamingu, na przykład za pomocą wiadomości SMS, poczty elektronicznej, wiadomości tekstowej lub okna dialogowego w urządzeniu mobilnym, za każdym razem, gdy klient korzystający z roamingu wjeżdża na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie jego operatora krajowego i po raz pierwszy uruchamia usługę transmisji danych w roamingu w tym konkretnym państwie członkowskim. Informacje te dostarczane są nieodpłatnie w chwili, gdy klient korzystający z roamingu uruchamia usługę transmisji danych w roamingu regulowanym, za pomocą odpowiednich środków ułatwiających jej otrzymanie i zrozumienie.

Klient, który powiadomił swojego dostawcę usług roamingu o rezygnacji z automatycznej informacji taryfowej, ma prawo w każdej chwili żądać ponownego nieodpłatnego uruchomienia tej usługi przez dostawcę usług roamingu.

3. Dostawca usług roamingu wysyła powiadomienie, gdy zostanie w pełni wykorzystany obowiązujący w ramach uczciwego wykorzystania limit usług transmisji danych w roamingu regulowanym lub gdy zostanie osiągnięty jakikolwiek próg korzystania stosowany zgodnie z art. 6. Powiadomienie to wskazuje dodatkową opłatę, która będzie stosowana za każde dodatkowe korzystanie z usługi transmisji danych w roamingu regulowanym przez klienta korzystającego z roamingu. Każdy klient ma prawo zażądać od dostawcy usług roamingu zaprzestania wysyłania takich powiadomień oraz zażądać – w każdej chwili i nieodpłatnie – ponownego uruchomienia tej usługi przez dostawcę usług roamingu.

4. Każdy dostawca usług roamingu zapewnia wszystkim swoim klientom korzystającym z roamingu bezpłatny dostęp do usługi polegającej na informowaniu w odpowiednim czasie o skumulowanym wykorzystaniu usług wyrażonym w ilości danych lub w walucie, w której klient korzystający z roamingu otrzymuje rachunki z tytułu usług transmisji danych w roamingu regulowanym, która to usługa gwarantuje, że bez wyraźnej zgody klienta skumulowane wydatki z tytułu usług transmisji danych w roamingu regulowanym w określonym okresie korzystania, z wyłączeniem wiadomości MMS, za które pobierane są opłaty jednostkowe, nie przekroczą określonego limitu kwotowego. Klienci mogą poinformować dostawcę usług roamingu, że nie potrzebują dostępu do takiej usługi.

W tym celu dostawca usług roamingu oferuje jeden lub większą liczbę maksymalnych limitów kwotowych dla określonych okresów użytkowania, pod warunkiem uprzedniego poinformowania klienta o odpowiadającej im objętości danych. Jeden z tych limitów (domyślny limit kwotowy) ma być zbliżony do kwoty 50 EUR w miesięcznym okresie fakturowania, bez podatku VAT, jednak nie może przekraczać tej kwoty.

Dostawca usług roamingu może alternatywnie wprowadzić limity wyrażone w ilości danych, pod warunkiem uprzedniego poinformowania klienta o odpowiadających im kwotach finansowych. Jednemu z tych limitów (domyślnemu limitowi transmisji danych) ma odpowiadać kwota nieprzekraczająca 50 EUR w miesięcznym okresie fakturowania, bez podatku VAT.

Ponadto dostawca usług roamingu może oferować swoim klientom korzystającym z roamingu inne limity, z różnymi, tj. wyższymi lub niższymi, maksymalnymi miesięcznymi limitami kwotowymi.

Domyślne limity, o których mowa w akapitach drugim i trzecim, mają zastosowanie do wszystkich klientów, którzy nie wybrali innego limitu.

Każdy z dostawców usług roamingu zapewnia również przesłanie odpowiedniego powiadomienia bezpośrednio na urządzenie mobilne klienta korzystającego z roamingu, na przykład za pomocą wiadomości SMS, poczty elektronicznej, wiadomości tekstowej lub okna dialogowego w komputerze, gdy usługi transmisji danych w roamingu osiągną 80 % ustalonego limitu kwotowego lub limitu transmisji danych. Każdy klient ma prawo zażądać od dostawcy usług roamingu zaprzestania wysyłania takich powiadomień oraz zażądać – w każdej chwili i nieodpłatnie – ponownego uruchomienia tej usługi przez dostawcę usług roamingu.

Jeżeli limit kwotowy lub limit transmisji danych miałby zostać przekroczony, na urządzenie mobilne klienta korzystającego z roamingu wysyłane jest powiadomienie. Jeżeli klient korzystający z roamingu objęty domyślnym limitem kwotowym lub domyślnym limitem transmisji danych, o których mowa w akapicie piątym, zużyje ponad 100 EUR w miesięcznym okresie fakturowania, bez podatku VAT, na urządzenie mobilne tego klienta wysyła się dodatkowe powiadomienie. Powiadomienie to wskazuje procedurę, którą klient ma zastosować, jeśli chce, aby usługi te były kontynuowane, oraz koszt związany z każdą dodatkową wykorzystaną jednostką. Jeżeli klient korzystający z roamingu nie udzieli odpowiedzi, do której został wezwany w otrzymanym powiadomieniu, dostawca usług roamingu natychmiast zaprzestaje świadczenia temu klientowi usług transmisji danych w roamingu regulowanym oraz naliczania opłat, dopóki klient korzystający z roamingu nie zażąda kontynuowania lub wznowienia świadczenia tych usług.

W każdym przypadku gdy klient korzystający z roamingu wystąpi o usunięcie lub przywrócenie limitu kwotowego lub limitu transmisji danych, zmiana ta następuje bezpłatnie w ciągu jednego dnia roboczego od otrzymania wniosku i nie obejmuje warunków ani ograniczeń związanych z innymi elementami abonamentu.

5. Ust. 2 i 4 nie mają zastosowania do urządzeń komunikacji maszyna-maszyna, które korzystają z transmisji danych w łączności ruchomej.

6. Dostawcy usług roamingu podejmują wszelkie uzasadnione działania w celu ochrony swoich klientów przed koniecznością ponoszenia opłat roamingowych za niezamierzony dostęp do usług roamingu w czasie, gdy przebywali w swoim macierzystym państwie członkowskim. Obejmuje to także informowanie klientów, w jaki sposób skutecznie unikać niezamierzonego korzystania z roamingu w regionach przygranicznych.
7. Dostawcy usług roamingu podejmują wszelkie uzasadnione działania w celu ochrony swoich klientów przed uiszczaniem dodatkowych opłat za usługi transmisji danych w przypadku niezamierzonego połączenia z nienaziemnymi publicznymi sieciami komórkowymi, takie jak umożliwienie klientom korzystającym z roamingu rezygnacji z możliwości połączenia z sieciami nienaziemnymi. Jeżeli oferowana jest taka możliwość rezygnacji, klient ma prawo do rezygnacji z korzystania z sieci nienaziemnych w dowolnym momencie, w sposób łatwy i nieodpłatny, oraz do żądania przywrócenia możliwości połączenia z takimi sieciami.
8. Z wyjątkiem ust. 2 akapit drugi, ust. 3 i 6, oraz z zastrzeżeniem akapitu drugiego i trzeciego niniejszego ustępu, niniejszy artykuł stosuje się także zarówno do usług transmisji danych w roamingu, z których korzystają klienci korzystający z roamingu łączący się z krajowymi lub międzynarodowymi nienaziemnymi publicznymi sieciami łączności ruchomej i które są świadczone przez dostawcę usług roamingu, jak i do usług transmisji danych w roamingu, z których korzystają klienci korzystający z roamingu podróżujący poza Unię i które są świadczone przez dostawcę usług roamingu.

W odniesieniu do usługi, o której mowa w ust. 4 akapit pierwszy, wymogi określone w ust. 4 nie mają zastosowania, jeżeli operator sieci odwiedzanej w kraju odwiedzanym poza Unię nie zezwala dostawcy usług roamingu na monitorowanie w czasie rzeczywistym wykorzystania danych przez jego klientów.

W takim przypadku klient zostaje powiadomiony za pomocą wiadomości SMS przy wjeździe na terytorium takiego kraju, bez nieuzasadnionej zwłoki i nieodpłatnie, że nie są dostępne informacje o skumulowanym wykorzystaniu ani gwarancja, że nie zostanie przekroczony określony limit kwotowy.

Artykuł 15

Przejrzystość w odniesieniu do sposobów dostępu do służb ratunkowych

Dostawcy usług roamingu zapewniają, aby ich klienci korzystający z roamingu byli odpowiednio informowani o sposobach dostępu do służb ratunkowych w odwiedzanym państwie członkowskim.

Dostawca usług roamingu informuje klienta korzystającego z roamingu za pomocą automatycznej wiadomości, że może on uzyskać bezpłatny dostęp do służb ratunkowych, dzwoniąc pod jednolity europejski numer alarmowy „112”. Wiadomość ta zawiera również link umożliwiający bezpłatne wejście na specjalną stronę internetową dostępną dla osób z niepełnosprawnością, która zawiera informacje na temat alternatywnych sposobów dostępu do służb ratunkowych za pośrednictwem zgłoszeń alarmowych dozwolonych w odwiedzanym państwie członkowskim. Informacje te dostarcza się na urządzenie mobilne klienta korzystającego z roamingu za pomocą wiadomości SMS lub, jeśli to konieczne, w inny odpowiedni sposób ułatwiający otrzymanie i zrozumienie tych informacji za każdym razem, gdy klient ten wjeżdża do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie jego operatora krajowego. Informacje te dostarcza się nieodpłatnie.

W państwach członkowskich, w których wprowadzono aplikacje mobilne przekazujące ostrzeżenia publiczne, jeżeli odwiedzane państwo członkowskie umieściło link do tej aplikacji w bazie danych utworzonej zgodnie z art. 16 akapit pierwszy lit. b), dostawcy usług roamingu zamieszczają w wiadomości, o której mowa w akapicie drugim niniejszego artykułu, informację o możliwości otrzymywania ostrzeżeń publicznych za pomocą aplikacji mobilnej. Link do tej aplikacji mobilnej oraz instrukcję, jak ją pobrać, zamieszcza się na specjalnej stronie internetowej, o której mowa w akapicie drugim niniejszego artykułu.

Artykuł 16

Bazy danych zawierające zakresy numeracyjne usług o wartości dodanej i informacje o sposobach dostępu do służb ratunkowych

Do dnia 31 grudnia 2022 r. BEREC utworzy, a następnie będzie prowadził:

- a) wspólną ogólnounijną bazę danych zawierającą zakresy numeracyjne usług o wartości dodanej w każdym państwie członkowskim, udostępnianą operatorom, krajowym organom regulacyjnym oraz, w stosownych przypadkach, innym właściwym organom; oraz
- b) wspólną ogólnounijną bazę danych zawierającą informacje o sposobach dostępu do służb ratunkowych, które są dopuszczone w każdym państwie członkowskim i które są technicznie wykonalne przez klientów korzystających z roamingu, udostępnianą operatorom, krajowym organom regulacyjnym oraz, w stosownych przypadkach, innym właściwym organom.

Do celów utworzenia i prowadzenia baz danych, o których mowa w akapicie pierwszym, krajowe organy regulacyjne lub inne właściwe organy bez zbędnej zwłoki przekazują BEREC niezbędne informacje i odpowiednie aktualizacje drogą elektroniczną.

Bez uszczerbku dla art. 13 bazy danych, o których mowa w akapicie pierwszym, umożliwiają krajowym organom regulacyjnym i innym właściwym organom dostarczanie, na zasadzie dobrowolności, dodatkowych informacji.

Artykuł 17

Nadzór i egzekwowanie

1. Krajowe organy regulacyjne oraz, w stosownych przypadkach, inne właściwe organy monitorują i nadzorują przestrzeganie niniejszego rozporządzenia na terytorium podlegającym ich właściwości.

Krajowe organy regulacyjne ściśle monitorują i nadzorują dostawców usług roamingu korzystających z art. 5 i 6.

W stosownych przypadkach inne właściwe organy monitorują i nadzorują wypełnianie przez operatorów obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu, które mają znaczenie dla wykonywania uprawnień przyznanych im na mocy prawa krajowego transponującego dyrektywę (UE) 2018/1972.

2. Krajowe organy regulacyjne i w stosownych przypadkach inne właściwe organy oraz BEREC publicznie udostępniają aktualne informacje dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności jego art. 4, 5, 6 i 8–11, w sposób umożliwiający zainteresowanym stronom łatwy dostęp do tych informacji.
3. W ramach przygotowań do przeglądu przewidzianego w art. 21 krajowe organy regulacyjne i w stosownych przypadkach inne właściwe organy, w ramach swoich kompetencji, monitorują zmiany wysokości opłat hurtowych i detalicznych z tytułu świadczenia klientom korzystającym z roamingu usług łączności głosowej i transmisji danych, w tym wiadomości SMS i MMS, w tym również w odniesieniu do regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Krajowe organy regulacyjne i w stosownych przypadkach inne właściwe organy zwracają także uwagę na konkretne przypadki niezamierzonego korzystania z roamingu w regionach przygranicznych sąsiadujących państw członkowskich oraz monitorują, czy techniki sterowania przepływem połączeń nie są wykorzystywane na niekorzyść klientów.

Krajowe organy regulacyjne i w stosownych przypadkach inne właściwe organy monitorują i gromadzą informacje na temat niezamierzonego korzystania z roamingu i podejmują stosowne działania.

4. Krajowe organy regulacyjne i w stosownych przypadkach inne właściwe organy są uprawnione do żądania od przedsiębiorstw, które podlegają obowiązkom wynikającym z niniejszego rozporządzenia, aby dostarczały wszystkie informacje mające znaczenie dla wdrożenia i egzekwowania niniejszego rozporządzenia. Przedsiębiorstwa te dostarczają takie informacje na żądanie niezwłocznie oraz w terminach i na poziomie szczegółowości wymaganych przez krajowy organ regulacyjny i w stosownych przypadkach inne właściwe organy.
5. Jeżeli krajowy organ regulacyjny lub inne właściwe organy uznają daną informację za informację poufną zgodnie z przepisami prawa Unii i prawa krajowego dotyczącymi tajemnicy przedsiębiorcy, Komisja, BEREC oraz inne zainteresowane krajowe organy regulacyjne lub inne właściwe organy zapewniają taką poufność. Tajemnica przedsiębiorcy nie utrudnia terminowej wymiany informacji między krajowym organem regulacyjnym lub innymi właściwymi organami, Komisją, BEREC i innymi zainteresowanymi krajowymi organami regulacyjnymi lub innymi właściwymi organami do celów przeglądu, monitorowania i nadzorowania stosowania niniejszego rozporządzenia.

6. W celu zapewnienia przestrzegania niniejszego rozporządzenia krajowe organy regulacyjne są uprawnione do interweniowania z własnej inicjatywy. W sytuacjach określonych w art. 61 ust. 2 lit. b) i c) dyrektywy (UE) 2018/1972 krajowe organy regulacyjne lub inne właściwe organy korzystają, gdy jest to konieczne, z uprawnień przysługujących im na mocy art. 61 tej dyrektywy w celu zapewnienia odpowiedniego dostępu i wzajemnych połączeń, aby zagwarantować połączenia od punktu wyjścia do punktu docelowego oraz interoperacyjność usług roamingu, na przykład w sytuacji, gdy klienci nie są w stanie wymieniać wiadomości SMS w roamingu regulowanym z klientami naziemnej publicznej sieci łączności ruchomej w innym państwie członkowskim w wyniku braku umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu umożliwiającej dostarczanie tych wiadomości.
7. Jeżeli krajowy organ regulacyjny lub – w przypadku wykonywania uprawnień przyznanych im na mocy prawa krajowego transponującego dyrektywę (UE) 2018/1972 – inne właściwe organy stwierdzą naruszenie obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu organy te są uprawnione do żądania natychmiastowego zaprzestania takiego naruszenia.

Artykuł 18

Rozstrzygnięcie sporów

1. W przypadku sporu związanego z obowiązkami określonymi w niniejszym rozporządzeniu pomiędzy przedsiębiorstwami będącymi operatorami sieci łączności elektronicznej lub świadczącymi usługi łączności elektronicznej w państwie członkowskim, zastosowanie mają procedury rozstrzygnięcia sporów określone w art. 26 i 27 dyrektywy (UE) 2018/1972.

Spory między operatorami sieci odwiedzanych a innymi operatorami w sprawie stawek stosowanych przy świadczeniu hurtowych usług roamingu regulowanego mogą być kierowane do właściwego krajowego organu regulacyjnego lub właściwych krajowych organów regulacyjnych zgodnie z art. 26 i 27 dyrektywy (UE) 2018/1972. Właściwy krajowy organ regulacyjny lub właściwe krajowe organy regulacyjne powiadamiają BEREC o każdym sporze transgranicznym w celu zapewnienia spójnego rozstrzygnięcia sporu. W przypadku zasięgnięcia opinii BEREC właściwy krajowy organ regulacyjny lub właściwe krajowe organy regulacyjne czekają z podjęciem działań rozstrzygających spór do czasu wydania opinii przez BEREC.

2. W przypadku gdy spór z klientem lub użytkownikiem końcowym dotyczący sprawy objętej zakresem zastosowania niniejszego rozporządzenia nie zostanie rozstrzygnięty, państwa członkowskie zapewniają możliwość skorzystania z procedur pozasądowego rozstrzygnięcia sporów określonych w art. 25 dyrektywy (UE) 2018/1972.

Artykuł 19

Sankcje

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonywania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Państwa członkowskie bezzwłocznie powiadamiają Komisję o tych przepisach i środkach oraz o wszelkich późniejszych zmianach mających wpływ na te przepisy i środki.

Artykuł 20
Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Łączności ustanowiony na mocy art. 118 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/1972. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 21
Przegląd

1. Komisja, po zasięgnięciu opinii BEREC, przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie dwa sprawozdania, a następnie, w stosownych przypadkach, wniosek ustawodawczy dotyczący zmiany niniejszego rozporządzenia.

Pierwsze takie sprawozdanie przedkłada się do dnia 30 czerwca 2025 r., a drugie – do dnia 30 czerwca 2029 r.

Sprawozdania te zawierają między innymi ocenę:

- a) wpływu wprowadzenia i upowszechnienia sieci i technologii łączności ruchomej nowej generacji na rynek roamingu;

- b) skuteczności obowiązków w zakresie jakości usług dla klientów korzystających z roamingu, dostępności i jakości usług, łącznie z usługami będącymi alternatywą dla detalicznych usług połączeń głosowych, wiadomości SMS i transmisji danych w roamingu regulowanym, zwłaszcza w świetle rozwoju techniki oraz dostępu do różnych technologii sieciowych i sieci różnych generacji;
- c) stopnia konkurencji na rynku detalicznym i hurtowym, w szczególności faktycznych stawek hurtowych uiszczanych przez operatorów oraz pozycji rynkowej małych, niezależnych lub nowo powstałych operatorów, a także wirtualnych operatorów sieci komórkowej, w tym wpływu umów o hurtowym dostępie do usług roamingu na konkurencję, ruchu będącego przedmiotem obrotu na platformach obrotu i podobnych instrumentów oraz stopnia wzajemnego połączenia operatorów;
- d) rozwoju roamingu w trybie maszyna-maszyna, w tym roamingu na urządzeniach IoT;
- e) stopnia, w jakim wdrożenie rozwiązań przewidzianych w art. 3, zwłaszcza – w oparciu o informacje dostarczone przez krajowe organy regulacyjne – procedury uprzedniego udzielania zezwolenia określonej w art. 3 ust. 6, przyczyniło się do rozwoju konkurencji na rynku wewnętrznym usług roamingu regulowanego;
- f) kształtowania się dostępnych detalicznych planów taryfowych;

- g) zmian we wzorcach konsumpcji zarówno w przypadku usług krajowych, jak i usług roamingu, w tym zmian we wzorcach podróżowania europejskich użytkowników końcowych spowodowane takimi okolicznościami jak pandemia, na przykład COVID-19, czy klęski żywiołowe;
- h) zdolności operatorów sieci macierzystej do utrzymania swojego modelu opłat krajowych, a także zakresu, w jakim nadzwyczajne dodatkowe opłaty z tytułu detalicznych usług roamingu zostały dozwolone zgodnie z art. 6;
- i) zdolności operatorów sieci odwiedzanej do odzyskania faktycznie poniesionych kosztów świadczenia hurtowych usług roamingu regulowanego, z uwzględnieniem najnowszych informacji na temat wdrażania sieci, a także rozwoju możliwości technicznych, modeli ustalania cen i ograniczeń sieci, na przykład możliwości uwzględnienia obliczeń modeli kosztów w oparciu o przepustowość, a nie zużycie;
- j) wpływu stosowania polityki uczciwego korzystania przez operatorów, między innymi na konsumpcję ze strony użytkowników końcowych, zgodnie z aktami wykonawczymi przyjętymi na mocy art. 7, włącznie ze wskazaniem wszelkich nieścisłości w stosowaniu i wdrażaniu takiej polityki uczciwego korzystania, a także ocenę skuteczności i proporcjonalności ogólnego stosowania takiej polityki;

- k) zakresu, w jakim klienci korzystający z roamingu i operatorzy napotykają problemy związane z usługami o wartości dodanej, oraz wdrożenia bazy danych zawierającej zakresy numeracyjne usług o wartości dodanej utworzonej zgodnie z art. 16 akapit pierwszy lit. a);
 - l) stosowania środków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz skarg dotyczących korzystania ze zgłoszeń alarmowych w roamingu;
 - m) skarg dotyczących niezamierzonego korzystania z roamingu.
2. Aby ocenić rozwój konkurencji na rynkach roamingu ogólnounijnego, BEREC regularnie gromadzi dane pochodzące od krajowych organów regulacyjnych dotyczące zmian opłat detalicznych i hurtowych za usługi połączeń głosowych, wiadomości SMS oraz usług transmisji danych w roamingu regulowanym, w tym opłat hurtowych stosowanych odpowiednio do zbilansowanego i niezbilansowanego ruchu roamingowego, wpływu wdrożenia sieci i technologii łączności ruchomej nowej generacji na rynek roamingu, wykorzystania platform obrotu i podobnych instrumentów, rozwoju roamingu w trybie maszyna-maszyna oraz urządzeń IoT, a także zakresu, w jakim umowy o hurtowym dostępie do usług roamingu obejmują jakość usług i zapewniają dostęp do różnych technologii sieciowych i sieci różnych generacji. W stosownych przypadkach krajowe organy regulacyjne mogą dostarczać te dane we współpracy z innymi właściwymi organami.

BEREC regularnie gromadzi również dane pochodzące od krajowych organów regulacyjnych dotyczące stosowania przez operatorów polityki uczciwego korzystania, kształtowania się taryf wyłącznie krajowych, stosowania mechanizmów zapewniających zrównoważony charakter modelu opłat oraz skarg dotyczących roamingu i wypełniania obowiązków w odniesieniu do jakości usług. W stosownych przypadkach krajowe organy regulacyjne koordynują swoje działania z innymi właściwymi organami oraz gromadzą dane pochodzące od innych właściwych organów. BEREC regularnie gromadzi i przekazuje dodatkowe informacje na temat przejrzystości, stosowania środków dotyczących zgłoszeń alarmowych, usług o wartości dodanej oraz roamingu w nienaziemnych publicznych sieciach łączności ruchomej.

BEREC gromadzi również dane dotyczące umów o hurtowym dostępie do usług roamingu, w których nie stosuje się maksymalnych opłat hurtowych za roaming określonych w art. 9, 10 lub 11, oraz dane dotyczące wdrożenia środków umownych na poziomie hurtowym, mających na celu uniemożliwienie stałego roamingu lub niestandardowego bądź niewłaściwego korzystania z hurtowego dostępu do usług roamingu do celów innych niż świadczenie usług roamingu regulowanego klientom dostawców usług roamingu w czasie okresowych podróży po terytorium Unii.

Dane zgromadzone przez BEREC zgodnie z niniejszym ustępem przekazywane są Komisji co najmniej raz w roku. Komisja podaje je do wiadomości publicznej.

Do dnia 30 czerwca 2027 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie okresowe w oparciu o dane zgromadzone przez BEREC zgodnie z niniejszym ustępem, a następnie – w stosownych przypadkach – wniosek ustawodawczy zmieniający niniejsze rozporządzenie.

Na podstawie danych zgromadzonych zgodnie z niniejszym ustępem BEREC regularnie przedstawia sprawozdania na temat kształtowania się cen i wzorców konsumpcji w państwach członkowskich zarówno w przypadku usług krajowych, jak i usług roamingu, zmian faktycznych hurtowych opłat roamingowych w niezbilansowanym ruchu między podmiotami świadczącymi usługi roamingu oraz stosunku między cenami detalicznymi, opłatami hurtowymi i kosztami hurtowymi usług roamingu. BEREC ocenia, jak ściśle elementy te na siebie oddziałują.

Artykuł 22

Wymogi dotyczące powiadamiania

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o krajowych organach regulacyjnych i, w stosownych przypadkach, innych właściwych organach odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 23

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) nr 531/2012 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji znajdującą się w załączniku II.

Artykuł 24
Wejście w życie i wygaśnięcie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie w dniu 1 lipca 2022 r.

Jednak obowiązki dostawców usług roamingu w zakresie dostarczania informacji o zakresach numeracyjnych dla usług o wartości dodanej, o których mowa w art. 13 ust. 1 akapit trzeci, oraz informacji o alternatywnych sposobach dostępu do służb ratunkowych, o których mowa w art. 15 akapit drugi, w odniesieniu do informacji zawartych w bazach danych, o których mowa w art. 16, stosuje się od dnia 1 czerwca 2023 r.

Niniejsze rozporządzenie traci moc z dniem 30 czerwca 2032 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Uchylone rozporządzenie i wykaz jego kolejnych zmian

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 531/2012 (Dz.U. L 172 z 30.6.2012, s. 10)	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 (Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1)	Tylko art. 7
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/920 (Dz.U. L 147 z 9.6.2017, s. 1)	

ZAŁĄCZNIK II

Tabela korelacji

Rozporządzenie (UE) nr 531/2012	Niniejsze rozporządzenie
art. 1 ust. 1	art. 1 ust. 1
art. 1 ust. 2	-
art. 1 ust. 3	art. 1 ust. 2
art. 1 ust. 4	-
art. 1 ust. 5	art. 1 ust. 3
art. 1 ust. 6	art. 1 ust. 4
art. 1 ust. 7	-
art. 2 ust. 1	art. 2 ust. 1
art. 2 ust. 2 lit. a) i b)	art. 2 ust. 2 lit. a) i b)
art. 2 ust. 2 lit. c)	-
art. 2 ust. 2 lit. d)	art. 2 ust. 2 lit. c)
art. 2 ust. 2 lit. e)	art. 2 ust. 2 lit. d)
art. 2 ust. 2 lit. f)	art. 2 ust. 2 lit. e)
art. 2 ust. 2 lit. g)	art. 2 ust. 2 lit. f)

Rozporządzenie (UE) nr 531/2012	Niniejsze rozporządzenie
art. 2 ust. 2 lit. h)	art. 2 ust. 2 lit. g)
art. 2 ust. 2 lit. j)	art. 2 ust. 2 lit. h)
art. 2 ust. 2 lit. k)	art. 2 ust. 2 lit. i)
art. 2 ust. 2 lit. m)	art. 2 ust. 2 lit. j)
art. 2 ust. 2 lit. o)	art. 2 ust. 2 lit. k)
art. 2 ust. 2 lit. p)	art. 2 ust. 2 lit. l)
art. 2 ust. 2 lit. q)	art. 2 ust. 2 lit. m)
art. 2 ust. 2 lit. r)	art. 2 ust. 2 lit. n)
art. 2 ust. 2 lit. s)	-
art. 3 ust. 1–8	art. 3 ust. 1–8
art. 3 ust. 9	-
art. 4	-
art. 5	-
art. 6	art. 20
art. 6a	art. 4 ust. 1
-	art. 4 ust. 2
-	art. 4 ust. 3

Rozporządzenie (UE) nr 531/2012	Niniejsze rozporządzenie
art. 6b	art. 4
art. 6c	art. 6
art. 6d ust.1, 2 i 3	art. 7 ust. 1, 2 i 3
art. 6d ust. 4	art. 7 ust. 1 akapit trzeci
art. 6d ust. 5	art. 7 ust. 4
-	art. 7 ust. 5
art. 6a ust. 1 akapit pierwszy, wyrażenie wprowadzające	art. 8 ust. 1 akapit pierwszy, wyrażenie wprowadzające
art. 6e ust. 1 lit. a)	art. 8 ust. 1 lit. a)
art. 6e ust. 1 lit. b)	-
art. 6e ust. 1 lit. c)	art. 8 ust. 1 lit. b)
art. 6e ust. 1 akapit drugi	art. 8 ust. 1 akapity drugi i trzeci
art. 6e ust. 1 akapit trzeci	art. 8 ust. 1 akapit czwarty
art. 6e ust. 1 akapit czwarty	art. 8 ust. 1 akapit drugi
art. 6e ust. 2	-
art. 6e ust. 3	art. 8 ust. 2
art. 6e ust. 4 akapit pierwszy, wyrażenie wprowadzające	art. 8 ust. 3, wyrażenie wprowadzające
art. 6e ust. 4 akapit pierwszy lit. a) i b)	art. 8 ust. 3 lit. a) i b)
-	art. 8 ust. 3 lit. c)
-	art. 8 ust. 4

Rozporządzenie (UE) nr 531/2012	Niniejsze rozporządzenie
art. 6e ust. 4 akapit drugi	art. 8 ust. 5
-	art. 8 ust. 6
art. 6f	-
art. 7	art. 9
art. 9	art. 10
art. 11	-
art. 12	art. 11
-	art. 12
art. 14 ust. 1 akapity pierwszy i drugi	art. 13 ust. 1 akapity pierwszy i drugi
-	art. 13 ust. 1 akapit trzeci
art. 14 ust. 1 akapity trzeci i czwarty	art. 13 ust. 1 akapity czwarty i piąty
art. 14 ust. 1 akapit trzeci	art. 15 ust. 2
art. 14 ust. 1 akapity piąty i szósty	art. 13 ust. 1 akapity szósty i siódmy
art. 14 ust. 2	art. 13 ust. 2
art. 14 ust. 2a	art. 13 ust. 3
art. 14 ust. 3	art. 13 ust. 4
-	art. 13 ust. 6
art. 14 ust. 4	art. 13 ust. 5
art. 15 ust. 1 i 2	art. 14 ust. 1 i 2
art. 15 ust. 2a	art. 14 ust. 3

Rozporządzenie (UE) nr 531/2012	Niniejsze rozporządzenie
art. 15 ust. 3	art. 14 ust. 4
art. 15 ust. 4	art. 14 ust. 5
art. 15 ust. 5	art. 14 ust. 6
-	art. 14 ust. 7
art. 15 ust. 6	art. 14 ust. 8
-	art. 15
-	art. 16
art. 16 ust. 1–4	art. 17 ust. 1–4
art. 16 ust. 4a	art. 17 ust. 5
art. 16 ust. 5	art. 17 ust. 6
art. 16 ust. 6	art. 17 ust. 7
art. 17	art. 18
art. 18	art. 19
art. 19 ust. 1	-
art. 19 ust. 2	-
art. 19 ust. 3 akapit pierwszy	art. 21 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
-	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. a)
art. 19 ust. 3 akapit drugi lit. a) i b)	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. b) i c)
-	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. d)
art. 19 ust. 3 lit. c)	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. e)

Rozporządzenie (UE) nr 531/2012	Niniejsze rozporządzenie
art. 19 ust. 3 lit. d)	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. f)
art. 19 ust. 3 lit. e)	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. g)
art. 19 ust. 3 lit. f)	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. h)
art. 19 ust. 3 lit. g)	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. i)
art. 19 ust. 3 lit. h)	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. j)
-	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. k)
-	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. l)
-	art. 21 ust. 1 akapit trzeci lit. m)
art. 19 ust. 4 akapit pierwszy	art. 21 ust. 2 akapit trzeci
art. 19 ust. 4 akapit drugi	art. 21 ust. 2 akapit czwarty
-	art. 21 ust. 2 akapit piąty
art. 19 ust. 4 akapit trzeci	art. 21 ust. 2 akapit szósty
art. 19 ust. 4 akapit czwarty	art. 21 ust. 2 akapit drugi
art. 20	art. 22
art. 21	art. 23
art. 22	art. 24
załącznik I	załącznik I
załącznik II	załącznik II